

NORGES OFFICIELLE STATISTIK.

Tredie Række No. 239.

OVERSIGT

OVER

SINDSSYGEASYLERNES VIRKSOMHED

I

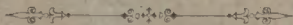
AARET 1894.

(Statistique des hospices d'aliénés pour l'année 1894.)

EFTER DE FRA ASYLERNE INDKOMNE AARSBERETNINGER

UDGIVEN AF

MEDICINALDIREKTØREN.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1896.

Pris: Kr. 0.50.

Norges officielle Statistik, Tredie Række.
(Statistique officielle de la Norvège, troisième série.)

- No. 1—85 findes opførte i Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1828—30 Juni 1889, S. 22—27.
- 86—146 findes opførte i Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1 Juli 1889—31 December 1891, S. 1—5.
- 147—206 findes opførte i Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1 Januar 1892—31 December 1894, S. 1—5.
- 207. Skiftevæsenet 1892. (*Tableaux des successions et faillites.*)
- 208. De offentlige Jernbaner 1893/94. (*Rapport sur les chemins de fer publics.*)
- 209. Sindssygeasylernes Virksomhed 1893. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
- 210. Fattigstatistik 1891. (*Statistique de l'assistance publique.*)
- 211. Folkemængdens Bevægelse 1891. (*Mouvement de la population.*)
- 212. Skolestatistik 1891. (*Statistique de l'instruction publique.*)
- 213. Norges Skibsfart 1893. (*Statistique de la navigation.*)
- 214. Distriktsfængsler 1893. (*Prisons départementales.*)
- 215. Norges Sparebanker 1894. (*Statistique des caisses d'épargne.*)
- 216. Norges Handel 1894. (*Statistique du commerce.*)
- 217. Jordbrug og Fædrift 1886—1890. (*Agriculture et élevage du bétail.*)
- 218. Veterinærvæsenet og Kjødkontrollen 1893. (*Compte rendu du service vétérinaire et du contrôle de la viande.*)
- 219. Valgmandsvalgene og Storthingsvalgene 1815—1885. (*Statistique électorale.*)
- 220. Strafarbejdsanstalter 1892/93. (*Statistique des maisons centrales pénitentiaires.*)
- 221. Norges Postvæsen 1894. (*Statistique postale.*)
- 222. Sundhetstilstand og Medicinalforholdene 1892. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 223. Fattigstatistik 1892. (*Statistique de l'assistance publique.*)
- 224. Skolestatistik 1892. (*Statistique de l'instruction publique.*)
- 225. Norges Fiskerier 1894. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 226. Den norske Statstelegraf 1894. (*Statistique des télégraphes de l'État.*)
- 227. Norges kommunale Finantser 1892. (*Finances des communes.*)
- 228. Socialstatistik. I. (*Statistique du travail.*)
- 229. Folketællingen i Kongeriget Norge 1 Januar 1891. — Beboede Huse og Hus­holdninger samt Folkemængde fordelt efter Kjøn, Alder og ægteskabelig Stilling. (*Recensement du 1er Janvier 1891: Maisons habitées et ménages. Population classée par sexe, par âge et par état civil.*)
- 230. De offentlige Jernbaner 1894/95. (*Rapport sur les chemins de fer publics.*)
- 231. Norges Bergværksdrift 1891, 1892 og 1893. (*Statistique des mines et usines.*)
- 232. Skiftevæsenet 1893. (*Tableaux des successions et faillites.*)
- 233. Civil Retspleie 1893. (*Statistique de la justice civile.*)
- 234. Folkemængdens Bevægelse 1892. (*Mouvement de la population.*)
- 235. Rekruteringsstatistik 1894. (*Statistique du recrutement.*)
- 236. Folketællingen i Kongeriget Norge 1 Januar 1891. — Folkemængde fordelt efter Livsstilling. (*Recensement du 1er Janvier 1891: Population classée par professions.*)
- 237. Strafarbejdsanstalter 1893/94. (*Statistique des maisons centrales pénitentiaires.*)
- 238. Kriminalstatistik 1892. (*Statistique de la justice criminelle.*)
- 239. Sindssygeasylernes Virksomhed 1894. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)

NORGES OFFICIELLE STATISTIK.
Tredie Række No. 239.

OVERSIGT

OVER

SINDSSYGEASYLERNES VIRKSOMHED

I

AARET 1894.

(Statistique des hospices d'aliénés pour l'année 1894.)

EFTER DE FRA ASYLERNE INDKOMNE AARSBERETNINGER

UDGIVEN AF

MEDICINALDIREKTØREN.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1896.

For Aarene 1884—1893 se Norges officielle Statistik, Tredie Række,
No. 9, 28, 48, 77, 103, 125, 145, 164, 189, 209.

Indholdsfortegnelse.

Table des matières.

	Side
Indledning, Oversigt over Sygepladsene m. v. paa de norske Sindssygeasyler	1
Oversigt over Antallet af de paa Sindssygeasylerne Behandlede, Middelbelæg og Antal Forpleiningsdage (Tab. I)	6-7
Forholdet mellem offentlige og private i Sindssygeasylerne Behandlede (Tab. II)	6-7
Interkurrente Sygdomme paa Asylerne (Tab. III)	8
Tilsammen Behandlede (Tab. IV)	9
Tilbageliggende fra 1893 (Tab. V)	10
Indkomne (Tab. VI)	11
Udskrevne helbredede (Tab. VII)	11
Udskrevne i forbedret Tilstand (Tab. VIII)	12
Udskrevne uhelbredede (Tab. IX)	12
Døde (Tab. X)	13
Tilbageliggende ved Udgangen af 1894 (Tab. XI)	13
Sygdomsform og Behandlingens Udfald for samtlige Asyler (Tab. XII)	14
Forholdet af Tilbageliggende, Indkomne, Udgaede og Døde til samtlige paa Sindssygeasylerne Behandlede (Tab. XIII)	15
Tiden paa Aaret for de Syges Indlæggelse paa Asylerne (Tab. XIV)	16
Kjøn og Alder ved Indlæggelsen paa Sindssygeasylerne (Tab. XV)	17
Sindssygdommens eller sidste Anfalds Varighed ved Indlæggelsen (Tab. XVI)	17
Dødsaaarsagerne hos de paa Sindssygeasylerne Døde (Tab. XVII)	18-19
De Indkomnes Hjemstavn (Tab. XVIII)	20-21
De Indkomnes Ægteskabsforhold (Tab. XIX)	21
Aarsagerne til Sindssygdom hos de Indlagte (Tab. XX)	22-23
De Indkomnes Stand og Stilling (Tab. XXI)	24-25

	Pag.
Introduction. Données générales sur les hospices d'aliénés de Norvège en 1894	I
Tableau du mouvement des hospices d'aliénés, indiquant pour chaque hospice le nombre des places et le total des journées d'entretien (Tab. I)	6-7
Tableau du mouvement des hospices d'aliénés, indiquant le nombre des aliénés indigents et celui appartenant aux classes aisées (Tab. II)	6-7
Cas des maladies intercurrentes dans les hospices d'aliénés (Tab. III)	8
Nombre des aliénés traités dans les hospices (Tab. IV)	9
Nombre des aliénés en traitement dans les hospices au 1er janvier 1894 (Tab. V)	10
Nombre des entrées dans les hospices d'aliénés (Tab. VI)	11
Nombre des sorties en état de guérison (Tab. VII)	11
Nombre des sorties en état d'amélioration (Tab. VIII)	12
Nombre des sorties en état de non guérison (Tab. IX)	12
Nombre des décès dans les hospices d'aliénés (Tab. X)	13
Nombre des aliénés restés en traitement au 31 décembre 1894 (Tab. XI)	13
Tableau du mouvement des hospices d'aliénés et répartition par formes de la maladie (Tab. XII)	14
Rapport du nombre des sorties et des décès comparé au total des aliénés traités dans les hospices d'aliénés (Tab. XIII)	15
Tableau des entrées dans les hospices réparties par mois (Tab. XIV)	16
Répartition des aliénés par âge et par sexe lors de leur admission dans les hospices (Tab. XV)	17
Durée de la maladie ou du dernier accès lors de l'admission des aliénés (Tab. XVI)	17
Causes de décès indiquées pour les aliénés décédés dans les hospices (Tab. XVII)	18-19
Tableau des entrées réparties par domicile des aliénés (Tab. XVIII)	20-21
Tableau des entrées réparties par état civil (Tab. XIX)	21
Tableau des entrées dans les hospices d'aliénés réparties par cause présumée de la maladie (Tab. XX)	22-23
Tableau des entrées réparties par profession et par condition sociale (Tab. XXI)	24-25

	Side		Pag.
Oversigt over Anvendelsen af Indespærring (Tab. XXII)	24-25	Relevé de l'application de reclusion (Tab. XXII)	24-25
Oversigt over Anvendelsen af Tvangstrøie (Tab. XXIII)	26-27	Relevé des causes, qui ont occasionné l'application de camisole de force (Tab. XXIII)	26-27
Middeltallet af daglig arbejdende Syge i Asylerne (Tab. XXIV)	26-27	Nombre moyen par jour des aliénés occupés au travail dans les diverses hospices (Tab. XXIV)	26-27
Ekstrakt af Regnskaberne for Gaustad, Eg og Rotvold Asyler for Regnskabsaaret $\frac{1}{7}$ 1893— $\frac{30}{6}$ 1894	28	Tableau des recettes et des dépenses des établissements d'aliénés de Gaustad, d'Eg et de Rotvold $\frac{1}{7}$ 1893— $\frac{30}{6}$ 1894	28

Uddrag af Aarsberetningen for Gaustad Sindssygeasyl	29	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Gaustad	29
Uddrag af Aarsberetningen for Kristiania Sindssygeasyl	31	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Kristiania	31
Oversigt over Kristiania Sindssygeasyls økonomiske Tilstand ved Udgangen af Aaret	33	Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Kristiania	33
Uddrag af Aarsberetningen for Oslo Sindssygeasyl	35	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés d'Oslo	35
Ekstrakt af Regnskabet for Oslo Sindssygeasyl	38	Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés d'Oslo	38
Uddrag af Aarsberetningen for Eg Sindssygeasyl	39	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés d'Eg	39
Uddrag af Aarsberetningen for Newengaardens Sindssygeasyl	40	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Newengaarden	40
		Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Newengaarden	43
Ekstrakt af Regnskabet for Newengaardens Sindssygeasyl	43	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Dr. Rosenberg	46
Uddrag af Aarsberetningen for Rosenbergs Sindssygeasyl	46	Sommaire des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Dr. Rosenberg	51
Oversigt over Rosenbergs Sindssygeasyls økonomiske Tilstand ved Udgangen af Aaret	51	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Møllendal	52
Uddrag af Aarsberetningen for Møllendals Sindssygeasyl	52	Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Møllendal	54
Oversigt over Møllendals Sindssygeasyls økonomiske Stilling	54	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Trondhjem	55
Uddrag af Aarsberetningen for Trondhjems Hospitalsstiftelses Sindssygeasyl	55	Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Trondhjem	57
Oversigt over Trondhjems Hospitalsstiftelses Sindssygeasyls Indtægter og Udgifter	57	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Rotvold	59
Uddrag af Aarsberetningen for Rotvold Sindssygeasyl	59		

Oversigt

over Sindssygeasylernes Virksomhed i 1894.

Antallet af Sindssygeasyl var 10, idet Stavanger kommunale Asyl (5 Pladse) blev nedlagt. Antallet af Sygepladse var steget til 1518 (Aaret forud 1499) ved Forøgelse af Pladsantallet paa Newengaarden fra 200 til 224 Syge. Asylerne var:

Gaustad, Statsasyl ved Kristiania med 330 Pladse, Halvdelen for hvert Kjø.

Kristiania kommunale Asyl med 120 Pladse, 76 for Mænd og 44 for Kvinder.

Oslo Asyl i Kristiania med 40 Pladse, kun for Kvinder.

Kristiansands kommunale Asyl med 21 Pladse.

Eg, Statsasyl i Kristiansand med 230 Pladse, Halvdelen for hvert Kjø.

Newengaarden, kommunalt Asyl i Bergen med 224 Pladse, Halvdelen for hvert Kjø.

Rosenbergs Asyl, privat, i Bergen med 175 Pladse, 120 for Mænd og 55 for Kvinder.

Møllendals Asyl, privat, ved Bergen med 56 Pladse, omtrent Halvdelen for hvert Kjø.

Trondhjems Hospitalsstiftelses Asyl, kommunalt med 82 Pladse.

Rotvold, Statsasyl ved Trondhem med 240 Pladse, Halvdelen for hvert Kjø.

Tabel I giver en Oversigt over *Asylernes Virksomhed*, Behandlingens Udfald, Forpleiningsdagenses Antal m. m.

I 1894 *indlagdes* 839 Personer, 29 mere end Aaret forud.

Forholdet af Indlæggelser til Antallet af Sygepladse for samtlige Asyl (1518) udgjorde 55,3 pCt. og var for hvert Asyl følgende:

Gaustad	77,6 pCt.	Oslo	37,5 pCt.
Rotvold	67,5 —	Trondhjem	36,6 —
Newengaarden	64,3 —	Møllendal	30,4 —
Eg	59,6 —	Rosenberg	17,7 —
Kristiania	38,3 —	Kristiansand	4,8 —

Forholdet mellem *Mænd* og *Kvinder* sees af følgende Sammenstilling:

	Mænd.	Kvinder.
Tilbageiggende fra 1893	52,6 pCt.	47,4 pCt.
Indkomne i 1894	50,7 —	49,3 —
Tilsammen behandlede	51,9 —	48,1 —
Udgaaede og døde	49,8 —	50,2 —
Tilbageiggende ved Udgangen af 1894	52,9 —	47,1 —

Forholdet af tilbageiggende, indkomne, udgaaede og døde til samtlige behandlede ved de enkelte Asyls sees af Tabel XIII.

Af de *Udgaaede* og *Døde* udskreves 32,8 pCt. helbredet, 23,5 pCt. i forbedret Tilstand, 30,9 pCt. uhelbredet, 1,1 pCt. efter afgiven Erklæring og 11,6 pCt. døde.

Forpleiningsdagens Antal udgjorde 571 616 eller gennemsnitlig for hver af samtlige behandlede 238,4 Dage (i 1893: 241,8 Dage, i 1892: 245,2 Dage).

Middeltal af daglig behandlede Syge var 1566,0 (i 1893: 1551,0, i 1892: 1522,0).

Antallet af de for *Fattigvæseners* og *Privates* Regning behandlede Syge sees af Tabel II.

For det Offentliges Regning forpleiedes 82,7 pCt., for *Privates* 17,3 pCt.

Sundhedstilstanden har i det hele været god. Af interkurrente Sygdomme (Tabel III) er opført 336 Tilfælde mod 262 foregaaende Aar. Paa *Gaustad* Asyl forekom Gastro-Enterit fra og til med ganske den samme Karakter som under Influenza-Epidemierne. Blandt Betjeningen optraadte et Tilfælde af Difteri, uden at Smittekilden kunde paavises. Paa *Eg* Asyl blev en Kvinde i Celleafdelingen angrebet af Skarlagensfeber, der endte dødelig; hun antoges smittet af en Medpatient, som havde haft Sygdommen før Indkomsten. I *Møllendals* Asyl fik en Patient i November Maaned Tyfoidefeber; Smittekilden ukjendt. I *Trondhjems* Asyl har Sundhedstilstanden været mindre god, hvad der tilskrives en Import af Influenza gennem Asyls Betjening i Begyndelsen af Aaret; næsten samtlige Patienter angrebes; men kun de mere udtalte Tilfælde er opført paa Sygelisten (se forøvrigt Asyls Aarsberetning). Fra *Rotvold* Asyl anføres, at Sundhedstilstanden var særdeles god og Dødeligheden meget liden; der har dog ogsaa i dette Aar forekommet endel Tilfælde af Diarrhoe og Enterit. Af Tyfoidefeber angrebes 4 Syge og 1 Vogterske, uden at man har kunnet forklare sig Sygdommens Opkomst; et Par af Tilfældene var temmelig alvorlige, og et endte dødeligt i 1895.

Dødsaaarsagerne og de Dødes Alder sees af Tabel XVII.

Den hyppigste Dødsarsag var Tuberkulose, der udgjorde 30,9 pCt. af samtlige kjendte Dødsfald; 22,3 pCt. skyldtes Lungetuberkulose alene.

Tabel XIV viser Fordelingen af de *indkomne Tilfælde paa de enkelte Maaneder*, som efter Hyppigheden af Indlæggelser faar følgende Orden:

Januar	88	December	73	April	63
Mai	85	Oktober	71	August	60
Juni	80	Marts	70	Februar	55
November	76	Juli	64	September	51

Der indlagdes flest i 2det Kvartal (228); derefter kom 4de Kvartal med 220, 1ste Kvartal med 213 og endelig 3die Kvartal med 175 Indlæggelser.

3 Mænd, indlagt til Observation, er ikke medregnet.

De *Indkomnes Alder* (Tabel XV) kjendes for 817 (idet 10 Mænd og 1 Kvinde, indlagt til Observation, ikke er medregnet og Alderen er uopgivet for 8 Mænd og 3 Kvinder). Heraf var:

5,6 pCt. mellem 10—20 Aar.	12,7 pCt. mellem 50—60 Aar.
27,8 — — 20—30 —	6,9 — — 60—70 —
25,9 — — 30—40 —	1,8 — — 70—80 —
19,1 — — 40—50 —	0,1 — — 80—90 —

Sygdommens eller det sidste Anfalds Varighed ved Indlæggelsen (Tabel XVI) er opgivet for 821, idet 18 Observationspatienter ikke er medregnet. Den var for:

44,4 pCt. under $\frac{1}{2}$ Aar,
8,2 — fra $\frac{1}{2}$ —1 —,
4,3 — fra 1—2 —,
31,2 — fra 2 Aar og derover,
11,9 — ukjendt eller uopgivet.

De *Indkomnes Hjemstavn* (Tabel XVIII) anføres for 835, idet 4 Patienter, indlagt til Observation, ikke er medregnet. 64,1 pCt. var fra Landdistrikterne, 33,9 pCt. fra Byerne og 2,0 pCt. hjemmehørende i Udlandet.

De *Indkomnes Ægteskabsforhold* (Tabel XIX) kjendes for 821, hvoraf 53,4 pCt. var ugifte, 41,0 pCt. gifte og 5,6 pCt. i Enkestand. For 4 Mænd er Forholdet ukjendt. 14 Observationspatienter er ikke medregnet.

En Sammenstilling af de opgivne *Aarsager til Sindssygdommen* hos de Indkomne er givet i Tabel XX. 18 Personer, indlagt til Observation, er ikke medregnet. Af 821 Indkomne kjendes ingen Aarsag for 232 eller 28,2 pCt. Blandt de andre 589 findes *arveligt Anlæg* overhovedet hos 315 eller 53,5 pCt.,

som eneste kendte Aarsag hos 229 eller 38,9 pCt. *Drik* er anført hos 52 eller 8,8 pCt., *Syfilis* hos 22 eller 3,7 pCt.

Om *Stand* og *Stilling* (Tabel XXI) haves Opgave for 835 (idet 4 Observationspatienter ikke er medregnet). Af disse tilhørte:

34,3	pCt.	Bonde-, Husmands- og Inderststanden,
17,4	—	Arbejderstanden,
12,4	—	Haandværkerstanden,
10,4	—	Tjenerstanden,
6,6	—	Sømandsstanden.

Indespærring opgives at have været anvendt paa de i Tabel XXII opførte 7 Asyler i tilsammen 2943,4 Døgn eller 12,4 Timer pr. 100 Forpleiningsdage, deraf 26,9 Døgn i de 3 Statsasyler, 1709,0 Døgn i Newengaarden og 1198,0 Døgn i de to private Asyler. Bedømmelsen af, hvad man behøver at opføre som Indespærring, er dog neppe ganske ensartet ved alle Asyler.

Tvangstrøie (Tabel XXIII) er i Rosenbergs Asyl anvendt paa 1 Kvinde for Selvbeskadigelseslyst i 35 Dage. Desuden anvendtes i Kristiansands Asyl *Tvangstrøie* paa en Idiot paa Grund af Tilbøilighed til Sønderrivning, dog saaledes at Armene var løse; Tiden opgives som «ubestemt».

Som *Korrektionsmiddel* anvendtes i 1 Tilfælde paa Kristiania Asyl Overgydning af 4 Bøtter Vand af 12⁰ paa Grund af Voldsomhed.

Arbeidsvirksomheden blandt de Sindssyge er anført i Tabel XXIV.

Efter «Forklaringer til Statsregnskabet, Budgetaaret 1893—1894» meddeles i Tabel XXV Extrakt af de 3 Statsasylers Regnskab for samme Tidsrum.

Den *psykiatriske Klinik* paa Gaustad Asyl afholdtes i 1ste Semester 1894 for 66 medicinske Studerende; desuden overvar 2 Distriktslæger Forelæsningerne og Klinikerne.

Tabeller.

Tabel I. Oversigt over Antallet af de

Tableau du mouvement des hospices d'aliénés, indiquant pour chaque

Asyl.	Tilbageiggende ved Udgangen af 1893.			Indkomne i 1894.			Tilsammen Behandlede i 1894.			Ud-					
										helbredede.			i forbedret Tilstand.		
	Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf	
		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.
Gaustad.....	333	175	158	256	126	130	589	301	288	81	26	55	79	45	34
Kristiania.....	109	64	45	46	32	14	155	96	59	14	8	6	11	6	5
Oslo.....	40	-	40	15	-	15	55	-	55	3	-	3	3	-	3
Kristiansand.....	24	11	13	1	1	-	25	12	13	-	-	-	-	-	-
Eg.....	252	132	120	137	65	72	389	197	192	50	19	31	6	4	2
Newengaarden.....	226	117	109	144	74	70	370	191	179	52	23	29	48	29	19
Rosenberg.....	169	117	52	31	19	12	200	136	64	5	3	2	1	-	1
Møllendal.....	65	35	30	17	10	7	82	45	37	4	3	1	6	4	2
Trondhjem.....	88	44	44	30	15	15	118	59	59	7	1	6	4	2	2
Rotvold.....	244	120	124	162	83	79	406	203	203	49	24	25	32	13	19
Tilsammen	1550	815	735	839	425	414	2389	1240	1149	265	107	158	190	103	87

Tabel II. Forholdet mellem offentlige og

Tableau du mouvement des hospices d'aliénés, indiquant le nombre

Asyl.	Tilbageiggende fra 1893.						Indkomne i 1894.						Tils. Behand-		
	Fattige.			Private.			Fattige.			Private.			Fattige.		
	Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf	
		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.
Gaustad ¹⁾	236	114	122	97	63	34	172	84	88	84	42	42	408	198	210
Kristiania.....	109	64	45	-	-	-	46	32	14	-	-	-	155	96	59
Oslo.....	33	-	33	7	-	7	12	-	12	3	-	3	45	-	45
Kristiansand.....	22	9	13	2	2	-	1	1	-	-	-	-	23	10	13
Eg ²⁾	220	115	105	32	17	15	94	41	53	43	24	19	314	156	158
Newengaarden ³⁾ ...	193	100	93	33	17	16	104	49	55	40	25	15	297	149	148
Rosenberg ⁴⁾	161	109	52	8	8	-	26	14	12	5	5	-	187	123	64
Møllendal.....	64	34	30	1	1	-	16	9	7	1	1	-	80	43	37
Trondhjem ⁵⁾	82	40	42	6	4	2	24	13	11	6	2	4	106	53	53
Rotvold.....	213	104	109	31	16	15	149	76	73	13	7	6	362	180	182
Tilsammen	1333	689	644	217	128	89	644	319	325	195	106	89	1977	1008	969

¹⁾ I Aarets Løb er 7 Mænd og 7 Kvinder gaet over fra privat til offentlig Forpleining. Løb er 1 Mand og 9 Kvinder gaet over fra privat til offentlig Forpleining. ²⁾ I Aarets Løb er 83 Fattige (41 Mænd og 42 Kvinder) og 5 Private (3 Mænd og 2 Kvinder). I Aarets Løb er

aa Sindssygeasyleerne Behandlede.

ospice le nombre des places et le total des journées d'entretien.

Udgaaede						Døde.			Tilsammen Udgaaede og Døde.			Tilbageiggende ved Udgangen af 1894.			Middelbelæg.	Antal Forpleiningsdage.
Uhelbredede.			Efter afgiven Erklæring.			Døde.			Tilsammen Udgaaede og Døde.			Tilbageiggende ved Udgangen af 1894.				
Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf			
	Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		
71	40	31	2	2	-	32	20	12	265	133	132	324	168	156	332,9	121 499
15	10	5	-	-	-	3	1	2	43	25	18	112	71	41	109,8	40 077
4	-	4	-	-	-	5	-	5	15	-	15	40	-	40	40,3	14 713
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25	12	13	24,9	9 095
59	30	29	1	1	-	5	1	4	121	55	66	268	142	126	261,0	95 268
18	8	10	1	1	-	17	13	4	136	74	62	234	117	117	223,4	81 525
9	5	4	-	-	-	14	8	6	29	16	13	171	120	51	170,1	62 108
1	-	1	-	-	-	6	4	2	17	11	6	65	34	31	64,5	23 577
13	9	4	-	-	-	3	2	1	27	14	13	91	45	46	89,9	32 808
60	30	30	5	5	-	9	3	6	155	75	80	251	128	123	249,2	90 946
250	132	118	9	9	-	94	52	42	808	403	405	1581	837	744	1566,0	571 616

private i Sindssygeasyleerne Behandlede.

des aliénés indigents et celui appartenant aux classes aisées.

Udledede i 1894.			Udgaaede.						Døde.						Tilbageiggende ved Udgangen af 1894.					
Private.			Fattige.			Private.			Fattige.			Private.			Fattige.			Private.		
Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf	
	Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.
181	105	76	165	74	91	68	39	29	18	12	6	14	8	6	239	119	120	85	51	34
-	-	-	40	24	16	-	-	-	3	1	2	-	-	-	112	71	41	-	-	-
10	-	10	9	-	9	1	-	1	5	-	5	-	-	-	31	-	31	9	-	9
2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	10	13	2	2	-
75	41	34	79	34	45	37	20	17	4	1	3	1	-	1	235	123	112	33	19	14
73	42	31	88	43	45	31	18	13	14	10	4	3	3	-	205	97	108	29	20	9
13	13	-	13	6	7	2	2	-	13	7	6	1	1	-	162	111	51	9	9	-
2	2	-	11	7	4	-	-	-	6	4	2	-	-	-	63	32	31	2	2	-
12	6	6	19	9	10	5	3	2	3	2	1	-	-	-	83	41	42	8	4	4
44	23	21	127	61	66	19	11	8	8	2	6	1	1	-	227	117	110	24	11	13
412	234	178	551	258	293	163	93	70	74	39	35	20	13	7	1380	721	659	201	118	83

²⁾ I Aarets Løb er 2 Mænd og 2 Kvinder gaaet over fra privat til offentlig Forpleining. ³⁾ I Aarets 1 Mand gaaet over fra privat til offentlig Forpleining. ⁵⁾ Ifølge forrige Aarsliste var tilbageiggende 1 Mand overført fra offentlig til privat Forsørgelse.

Tabel III. Interkurrente Sygdomme paa Asylerne i 1894.

Cas des maladies intercurrentes dans les hospices d'aliénés.

Sygdom.	Ialt behandlede Tilfælde.			Gaustad.		Oslo.	Eg.		Newen-gaarden.		Møllen-dal.		Trønd-hjem.		Rotvold.		
	Tils.	Md.	Kv.	Md.	Kv.		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	
Abscessus, furunculus, phlegmone	13	3	10	-	3	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2	4
Anaemia	2	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Angina	27	6	21	5	6	1	-	8	-	-	-	-	-	-	-	1	6
Bronchitis	9	3	6	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	3	-	2	2
Cancer	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Cystitis	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe, Gastro-Enteritis	167	60	107	38	32	1	1	2	1	2	-	-	4	20	16	50	
Diphtheria	1	1	-	¹⁾ 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Enteritis chronica	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erysipelas	5	2	3	1	1	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Erythema nodosum	4	1	3	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Febris rheumatica	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Fractura colli femoris	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
— malleoli int.	1	1	-	²⁾ 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Herpes zoster	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Influenza	49	25	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25	24	-	-	-
Ischias	2	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Luxatio humeri	12	11	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	⁵⁾ 10	-	-
Nephritis	5	4	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	3	1
Othæmatoma	1	1	-	³⁾ 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Perimetritis	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pleuritis	2	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
Pneumonia	6	3	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1
Rheumatismus acut.	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Scarlatina	2	1	1	⁴⁾ 1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Synovitis bursae præ-patell.	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberculosis	7	2	5	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	3
Typhus abdominalis	6	1	5	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	5
Vulnera	5	3	2	-	-	-	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	336	134	202	50	50	7	4	19	8	5	1	-	30	47	41	74	

¹⁾ En Sygepleier, der blev indlagt paa Ullevolds Sygehuse. ²⁾ Erhvervet under Besøg i Byen. ³⁾ Efter Slag af en anden Patient. ⁴⁾ Blandt Betjeningen. ⁵⁾ Hos samme Patient.

Tabel IV. Tilsammen Behandlede.

Nombre des aliénés traités dans les hospices.

Sygdom.	Samtlige Asyler.			Gaustad.		Kristiania.		Oslo.	Kristiansand.		Eg.		Newengaarden.		Rosenberg.		Møllendal.		Trondhjem.		Rotvold.	
	Tils.	Deraf		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
		Md.	Kv.																			
Melancholia	457	184	273	67	88	3	6	14	-	2	18	39	18	31	10	11	9	5	10	11	49	66
Mania	366	124	242	47	92	4	2	13	-	1	15	29	7	19	11	13	12	11	3	10	25	52
Amentia	103	49	54	-	-	5	5	-	-	-	5	16	14	12	1	-	-	-	1	4	23	17
Dementia	786	469	317	101	42	27	18	25	11	10	72	43	71	69	99	34	19	20	27	22	42	34
Paranoia	220	133	87	11	13	18	12	-	-	-	41	32	24	14	1	1	1	-	5	3	32	12
Insania periodica	71	33	38	-	-	9	6	-	-	-	9	12	7	6	-	1	-	-	-	-	8	13
— epileptica	54	41	13	7	1	6	-	2	-	-	3	2	7	4	5	1	1	-	6	3	6	-
— hysterica	93	11	82	9	46	1	1	-	-	-	-	12	1	13	-	1	-	-	-	2	-	7
— hypochondrica	11	10	1	5	-	-	-	-	-	-	1	-	3	1	-	-	-	-	-	-	1	-
— degenerativa	34	21	13	-	-	3	3	-	-	-	3	5	11	4	-	-	1	1	1	-	2	-
Alcoholismus	33	33	-	12	-	3	-	-	-	-	9	-	6	-	2	-	-	-	-	-	1	-
Paralysis generalis	49	43	6	16	-	10	5	-	-	-	6	-	4	-	3	-	1	-	-	-	3	1
Vitia organica cerebri	7	5	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	2	-	1	1
Idiotia	79	60	19	18	5	6	1	1	1	-	11	2	12	4	4	2	1	-	4	4	3	-
Til Observation	26	24	2	7	1	1	-	-	-	-	4	-	5	1	-	-	-	-	-	-	7	-
Tilsammen	2389	1240	1149	301	288	96	59	55	12	13	197	192	191	179	136	64	45	37	59	59	203	203

1894.

Tabel V. Tilbageliggende ved Udgangen af 1893.

Nombre des aliénés en traitement dans les hospices au 1er janvier 1894.

Sygdom.	Samtlige Asyler.			Gaustad.		Kristiania.		Oslo.	Kristiansand.		Eg.		Newengaarden.		Rosenberg.		Møllendal.		Trondhjem.		Rotvold.		
	Tils.	Deraf		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	
		Md.	Kv.																				
Melancholia	266	108	158	¹⁾ 44	53	2	4	9	-	2	12	24 ²⁾	4	10 ³⁾	8	9	6	3	6	8	26	36	
Mania	230	76	154	¹⁾ 23	42	3	2	7	-	1	9	23 ²⁾	-	9	10	8	12	10	3	10	16	42	
Amentia	26	15	11	¹⁾ -	-	1	1	-	-	-	3	4 ²⁾	1	- ³⁾	-	-	-	-	-	-	10	6	
Dementia	638	378	260	¹⁾ 63	24	24	16	21	10	10	58	37 ²⁾	64	59 ³⁾	89	33	15	17	22	⁴⁾ 20	33	23	
Paranoia	157	97	60	6	9	16	10	-	-	-	32	23 ²⁾	17	11	-	-	-	-	4	1	22	6	
Insania periodica	26	11	15	-	-	4	5	-	-	-	-	- ²⁾	4	4	-	-	-	-	-	-	-	3	6
— epileptica	40	31	9	5	1	3	-	2	-	-	2	2 ²⁾	6	1	5	1	1	-	6	2	3	-	
— hysterica	48	4	44	3	26	-	1	-	-	-	-	5 ²⁾	1	7	-	-	-	-	-	-	-	5	
— hypochondrica	7	6	1	3	-	-	-	-	-	-	-	- ²⁾	2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	
— degenerativa	11	7	4	-	-	1	1	-	-	-	-	- ²⁾	6	3	-	-	-	-	-	-	-	-	
Alcoholismus	11	11	-	4	-	1	-	-	-	-	2	- ²⁾	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
Paralysis generalis	27	23	4	10	-	5	4	-	-	-	3	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	2	
Idiotia	55	41	14	10	3	4	1	1	1	-	10	2 ²⁾	6	3 ³⁾	3	1	1	-	3	⁴⁾ 3	3	-	
Til Observation	8	7	1	4	-	-	-	-	-	-	1	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Tilsammen	1550	815	735	175	158	64	45	40	11	13	132	120	117	109	117	52	35	30	44	44	120	124	

¹⁾ Ifølge forrige Aarsliste laa tilbage ved Udgangen af 1893: For Melancholia 43 Mænd og 51 Kvinder, for Mania 22 Mænd og 42 Kvinder, for Amentia 1 Mand og 2 Kvinder og for Dementia 64 Mænd og 24 Kvinder. ²⁾ Ifølge forrige Aarsliste: Melancholia 11 Mænd og 21 Kvinder, Mania 8 Mænd og 18 Kvinder, Amentia ingen, Dementia 55 Mænd og 46 Kvinder, Paranoia 21 Mænd og 13 Kvinder, Insania periodica ingen, Insania hysterica 1 Mand og 5 Kvinder, Insania hypochondrica ingen, Insania degenerativa 5 Mænd og 2 Kvinder, Alcoholismus 2 Mænd, Idiotia 5 Mænd og 2 Kvinder. ³⁾ Ifølge forrige Aarsliste: Melancholia 8 Mænd og 8 Kvinder, Amentia 1 Kvinde, Dementia 91 Mænd og 33 Kvinder, Idiotia 1 Mand og 1 Kvinde. ⁴⁾ Ifølge forrige Aarsliste: Dementia 21 Kvinder, Idiotia 2 Kvinder.

Tabel VI. Indkomne.

Nombre des entrées dans les hospices d'aliénés.

Sygdom.	Santlige Asyler.			Gaustad.		Kristiania.		Oslo.	Kristiansand.		Eg.		Newengarden.		Rosenberg.		Møllendal.		Trondhjem.		Røtvold.	
	Tils.	Deraf		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
		Md.	Kv.																			
Melancholia	191	76	115	23	35	1	2	5	-	-	6	15	14	21	2	2	3	2	4	3	23	30
Mania	136	48	88	24	50	1	-	6	-	-	6	6	7	10	1	5	-	1	-	-	9	10
Amentia	77	34	43	-	-	4	4	-	-	-	2	12	13	12	1	-	-	-	1	4	13	11
Dementia	148	91	57	38	18	3	2	4	1	-	14	6	7	10	10	1	4	3	5	2	9	11
Paranoia	63	36	27	5	4	2	2	-	-	-	9	9	7	3	1	1	1	-	1	2	10	6
Insania periodica	45	22	23	-	-	5	1	-	-	-	9	12	3	2	-	1	-	-	-	-	5	7
— epileptica	14	10	4	2	-	3	-	-	-	-	1	-	1	3	-	-	-	-	-	1	3	-
— hysterica	45	7	38	6	20	1	-	-	-	-	7	-	6	-	1	-	-	-	-	2	-	2
— hypochondrica	4	4	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— degenerativa	23	14	9	-	-	2	2	-	-	-	3	5	5	1	-	-	1	1	1	1	2	-
Alcoholismus	22	22	-	8	-	2	-	-	-	-	7	-	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis generalis	22	20	2	6	-	5	1	-	-	-	3	-	3	-	1	-	1	-	-	-	1	1
Vitia organica cerebri	7	5	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	2	-	1	1
Idiotia	24	19	5	8	2	2	-	-	-	-	1	-	6	1	1	1	-	1	1	-	-	-
Til Observation	18	17	1	3	1	1	-	-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	7	-
Tilsammen	839	425	414	126	130	32	14	15	1	-	65	72	74	70	19	12	10	7	15	15	83	79

1894.

Tabel VII. Udskrevne helbredede.

Nombre des sorties en état de guérison.

Melancholia	95	35	60	9	23	1	1	1	-	-	5	6	8	8	1	1	2	1	1	1	8	18
Mania	92	34	58	16	25	1	2	2	-	-	3	10	3	12	1	1	1	-	-	2	9	4
Amentia	34	17	17	-	-	3	3	-	-	-	-	4	6	5	1	-	-	-	-	2	7	3
Paranoia	4	1	3	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania periodica	14	8	6	-	-	-	-	-	-	-	6	5	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— hysterica	16	2	14	1	7	-	-	-	-	-	-	3	1	3	-	-	-	-	-	1	-	-
Alcoholismus	9	9	-	-	-	3	-	-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Idiotia	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1 ¹⁾	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	265	107	158	26	55	8	6	3	-	-	19	31	23	29	3	2	3	1	1	6	24	25

¹⁾ Opført under feilagtig Diagnose; Sygdommen viste sig at være Paranoia.

11

Tabel VIII. Udskrevne i forbedret Tilstand.

Nombre des sorties en état d'amélioration.

Sygdom.	Samtlige Asyler.			Gautstad.		Kristiania.		Oslo.	Kristiansand.		Eg.		Newengaarden.		Rosenberg.		Møllendal.		Trondhjem.		Rotvold.	
	Tils.	Deraf		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
		Md.	Kv.																			
Melancholia	43	23	20	11	4	-	2	1	-	-	2	2	2	3	-	-	-	1	-	1	8	6
Mania	22	6	16	4	8	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	6
Amentia	4	1	3	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Dementia	55	36	19	20	8	-	-	2	-	-	-	-	13	8	-	-	3	1	-	-	-	-
Paranoia	9	5	4	-	3	-	-	-	-	-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	1	-
Insania periodica	15	8	7	-	-	3	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	4	5
— epileptica	5	5	-	1	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
— hysterica	17	1	16	-	11	1	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	1
— hypochondrica	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— degenerativa	6	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Alcoholismus	4	4	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis generalis	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vitia organica cerebri	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Idiotia	6	6	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	190	103	87	45	34	6	5	3	-	-	4	2	29	19	-	1	4	2	2	2	13	19

Tabel IX. Udskrevne Uhelbredede.

Nombre des sorties en état de non guérison.

Melancholia	50	20	30	10	6	-	-	1	-	-	3	5	-	1	1	4	-	-	2	2	4	11
Mania	22	7	15	3	6	-	-	-	-	-	2	2	-	1	1	-	-	-	1	-	-	6
Amentia	11	6	5	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	3
Dementia	97	55	42	17	9	6	3	3	-	-	12	12	5	5	2	-	-	1	4	2	9	7
Paranoia	23	13	10	-	3	2	-	-	-	-	5	4	1	1	-	-	-	-	1	-	4	2
Insania periodica	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2	-
— epileptica	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
— hysterica	11	-	11	-	7	-	1	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— hypochondrica	3	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
— degenerativa	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Alcoholismus	5	5	-	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis generalis	7	6	1	4	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vitia organica cerebri	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Idiotia	10	10	-	3	-	1	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-
Tilsammen	250	132	118	40	31	10	5	4	-	-	30	29	8	10	5	4	-	1	9	4	30	30

Tabel X. Døde.
 Nombre des décès dans les hospices d'aliénés.

Sygdom.	Samtlige Asyler.			Gaustad.		Kristiania.		Oslo.	Kristiansand.		Eg.		Newengården.		Rosenberg.		Møllendal.		Trondhjem.		Rotvold.		
	Tils.	Deraf		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	
		Md.	Kv.																				
Melancholia	23	8	15	4	6	-	1	3	-	-	-	1	-	-	1	-	2	-	-	-	-	1	4
Mania	6	2	4	1	2	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	2
Amentia	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dementia	42	26	16	8	1	-	1	2	-	-	-	2	9	3	7	5	1	1	1	1	-	-	-
Paranoia	2	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania hysterica	4	1	3	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alcoholismus	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
Paralysis generalis	9	9	-	4	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Vitia organica cerebri	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Idiotia	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Til Observation	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	94	52	42	20	12	1	2	5	-	-	1	4	13	4	8	6	4	2	2	1	3	6	

Tabel XI. Tilbageliggende ved Udgangen af 1894.

Nombre des aliénés restés en traitement au 31 décembre 1894.

Melancholia	244	96	148	¹⁾ 31	49	2	2	8	-	2	8	25	8	19	7	6	5	3	7	7	28	27
Mania	225	77	148	¹⁾ 25	51	3	-	11	-	-	9	16	3	5	9	11	10	10	2	8	16	36
Amentia	51	23	28	-	1	1	-	-	-	1	5	10	7	7	-	-	-	-	1	1	9	8
Dementia	597	356	241	¹⁾ 57	24	21	14	18	11	10	60	29	³⁾ 47	⁴⁾ 54	90	29	15	17	22	19	33	27
Paranoia	182	112	70	10	7	16	12	-	-	-	²⁾ 36	25	³⁾ 17	12	1	1	1	1	4	3	27	10
Insania periodica	38	14	24	-	6	4	-	-	-	-	3	7	3	4	-	1	-	-	-	-	2	8
— epileptica	47	34	13	6	1	5	-	2	-	-	2	2	5	4	5	1	1	-	5	3	5	-
— hysterica	45	7	38	7	18	-	-	-	-	-	-	7	-	5	-	1	-	-	-	-	-	6
— hypochondrica	7	6	1	3	-	-	-	-	-	-	1	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— degenerativa	23	15	8	-	-	3	3	-	-	-	2	3	7	⁴⁾ 1	-	-	1	1	1	-	1	-
Alcoholismus	14	14	-	7	-	-	-	-	-	-	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	1
Paralysis generalis	31	26	5	6	-	8	4	-	-	-	4	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Vitia organica cerebri	4	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-
Idiotia	60	42	18	¹⁾ 10	5	5	1	1	1	-	7	2	10	4	4	1	1	-	3	4	1	-
Til Observation	13	12	1	5	1	1	-	-	-	-	²⁾ 2	-	³⁾ 2	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Tilsammen	1581	837	744	168	156	71	41	40	12	13	142	126	117	117	120	51	34	31	45	46	128	123

¹⁾ 1 Aarets Løb er 2 Mænd overført fra Melancholia til Dementia, 1 Mand fra Dementia til Mania og 1 Mand fra Idiotia til Mania. ²⁾ En Mand indlagt til Observation overført til Paranoia. ³⁾ 1 Mand overført fra Paranoia til Dementia, 1 Mand indlagt til Observation overført til Dementia. ⁴⁾ 1 Kvinde overført fra Insania degenerativa til Dementia.

Tabel XII. Sygdomsform og Behandlingens Udfald for samtlige Sindssygeasyler.

Tableau du mouvement des hospices d'aliénés et répartition par formes de maladie.

Sygdom.	Tilbage-liggende fra Aaret 1893.		Indkomne i Aaret 1894.		Tilsammen behandlede.			Udgaede								Døde.		Tilbage-liggende ved Udgangen af 1894.		Procentforhold til							
								helbredede.		i forbedret Tilstand.		uhelbredede.		efter afgiven Erklæring.						samtlige for samme Sygdom			Behandlede				
	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	helbredede.	i forbedret Tilstand.	uhelbredede.	døde.	Behandlede.	Indkomne.		
Melancholia	108	158	76	115	457	184	273	35	60	23	20	20	30	-	-	8	15	1) ¹	96	148	20,8	9,4	10,9	5,0	19,1	22,8	
Mania	76	154	48	88	366	124	242	34	58	6	16	7	15	-	-	2	4	1) ¹	77	148	25,1	6,0	6,0	1,6	15,3	16,2	
Amentia	15	11	34	43	103	49	54	17	17	1	3	6	5	-	-	2	2		23	28	33,0	3,9	10,7	3,9	4,3	9,2	
Dementia	378	260	91	57	786	469	317	-	-	36	19	55	42	-	-	26	16	1) ¹	356	241	-	7,0	12,3	5,3	32,9	17,6	
Paranoia	97	60	36	27	220	133	87	1	3	5	4	13	10	-	-	2	-	1) ¹	112	70	1,8	4,1	10,4	0,9	9,2	7,5	
Insania periodica	11	15	22	23	71	33	38	8	6	8	7	3	1	-	-	-	-		14	24	19,7	21,1	5,6	-	2,9	5,4	
— epileptica	31	9	10	4	54	41	13	-	-	5	-	2	-	-	-	-	-		34	13	-	9,3	3,7	-	2,3	1,7	
— hysterica	4	44	7	38	93	11	82	2	14	1	16	-	11	-	-	1	3		7	38	17,2	18,3	11,8	4,3	3,9	5,4	
— hypochondrica	6	1	4	-	11	10	1	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-		6	1	-	9,1	27,3	-	0,5	0,5	
— degenerativa	7	4	14	9	34	21	13	-	-	4	2	2	2	-	-	-	-	1) ¹	15	8	-	17,6	11,8	-	1,4	2,7	
Alcoholismus	11	-	22	-	33	33	-	9	-	4	-	5	-	-	-	1	-		14	-	27,3	12,1	15,1	3,0	1,4	2,6	
Paralysis generalis	23	4	20	2	49	43	6	-	-	2	-	6	1	-	-	9	-		26	5	-	4,1	14,3	18,4	2,1	2,6	
Vitia organica cerebri	-	-	5	2	7	5	2	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-		3	1	-	14,3	14,3	14,3	0,3	0,8	
Idiotia	41	14	19	5	79	60	19	1	-	6	-	10	-	-	-	1	1) ¹	42	18	1,3	7,6	12,7	1,3	3,3	2,9		
Til Observation	7	1	17	1	26	24	2	-	-	-	-	-	-	-	9	-	1) ¹	12	1	-	-	-	3,8	1,1	2,1		
Tilsammen	815	735	425	414	2389	1240	1149	107	158	103	87	132	118	9	-	52	42		837	744							

¹⁾ I Aarets Løb er foretaget følgende Forandringer i Diagnoserne: Til Demens er overført 2 Mænd fra Melancholia, 1 Mand fra Paranoia, 1 Mand indlagt til Observation og 1 Kvinde fra Insania degenerativa, til Mania 1 Mand fra Demens og 1 Mand fra Idiotia, til Paranoia 1 Mand indlagt til Observation.

Tabel XIII. Procentforholdet af Tilbageliggende, Indkomne, Udgaede og Døde til de paa hvert Asyl tilsammen behandlede.

Rapport du nombre des sorties et des décès comparé au total des aliénés traités dans les hospices.

	Tilsammen for alle Asyler.	Gaustad.	Kristiania.	Oslo.	Kristiansand.	Eg.	Newengarden.	Rosenberg.	Møllendal.	Trendhjem.	Rotvold.
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Tilbageliggende fra 1893	64,9	56,6	70,3	72,7	96,0	64,8	61,1	84,5	79,3	74,6	60,1
Indkomne i 1894	35,1	43,5	29,7	27,3	4,0	35,2	38,9	15,5	20,7	25,4	39,9
Udgaede helbredede	11,1	13,8	9,0	5,5	-	12,9	14,1	2,5	4,9	6,0	12,1
— i forbedret Tilstand	7,9	13,4	7,1	5,5	-	1,5	12,9	0,5	7,3	3,4	7,9
— uhelbredede	10,5	12,1	9,7	7,3	-	15,1	4,9	4,5	1,2	11,0	14,8
— efter afgiven Erklæring	0,4	0,3	-	-	-	0,3	0,3	-	-	-	1,2
Døde	3,9	5,4	1,9	9,0	-	1,3	4,6	7,0	7,3	2,5	2,2
Tilsammen Udgaede og Døde	33,8	45,0	27,7	27,3	-	31,1	36,8	14,5	20,7	22,9	38,2
Tilbageliggende ved Aarets Udgang	66,2	55,0	72,3	72,7	100,0	68,9	63,2	85,5	79,3	77,1	61,8

Tabel XIV. Oversigt over Tiden paa Aaret for de Syges Indlæggelse paa Asylerne.

Tableau des entrées dans les hospices réparties par mois.

Asyl.	Januar.			Februar.			Marts.			April.			Mai.			Juni.			Juli.			August.			September.			Oktober.			November.			December.		
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.			
Gaustad	27	15	12	16	5	11	26	8	18	25	14	11	29	14	15	18	11	7	18	8	10	18	9	9	13	8	5	20	10	10	25	11	14	21	13	8
Kristiania	4	2	2	6	4	2	3	2	1	2	1	1	3	2	1	4	4	-	7	4	3	1	1	-	2	1	1	3	3	-	7	4	3	4	4	-
Oslo	1	-	1	2	-	2	1	-	1	-	-	-	3	-	3	1	-	1	1	-	1	1	-	1	-	-	-	3	-	3	-	-	-	2	-	2
Kristiansand	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eg ¹⁾	15	4	11	9	3	6	11	8	3	9	5	4	13	3	10	19	8	11	7	4	3	13	10	3	11	3	8	7	6	1	9	5	4	11	3	8
Newengaarden	18	10	8	6	4	2	11	5	6	12	8	4	10	5	5	17	7	10	11	3	8	10	4	6	9	4	5	11	7	4	12	7	5	17	10	7
Rosenberg	5	4	1	2	1	1	2	2	1	1	1	-	1	1	1	2	2	-	1	1	1	1	1	1	4	2	2	4	3	1	5	5	3	3	3	-
Møllendal	2	-	2	1	1	-	2	2	-	1	1	-	1	1	-	1	1	-	3	3	-	1	1	-	-	-	-	2	2	-	2	2	1	1	1	-
Trondhjem	3	2	1	2	2	-	4	2	2	2	1	1	2	1	1	3	1	2	2	1	1	4	2	2	1	-	1	1	1	-	3	1	2	3	1	2
Rotvold	12	6	6	11	6	5	10	5	5	11	5	6	23	13	10	15	5	10	14	10	4	11	3	8	11	9	2	20	10	10	13	8	5	11	3	8
Tilsammen	88	44	44	55	26	29	70	32	38	63	36	27	85	39	46	80	36	44	64	33	31	60	30	30	51	27	24	71	40	31	76	41	35	73	38	35

1) 3 Mænd indlagt til Observation er ikke medregnet.

Tabel xv. De Sindssyges Alder ved Indlæggelsen.

Répartition des aliénés par âge et par sexe lors de leur admission dans les hospices.

Asyl.	Tilsammen.	Deraf		10—		20—		30—		40—		50—		60—		70—		80—90	
		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Gaustad ¹⁾	245	116	129	4	6	26	34	30	31	26	28	18	19	9	10	3	1	-	-
Kristiania ²⁾	45	31	14	2	-	12	3	9	4	3	5	3	2	2	-	-	-	-	-
Oslo ³⁾	14	-	14	-	-	-	2	-	5	-	2	-	3	-	1	-	1	-	-
Kristiansand	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Eg ⁴⁾	134	62	72	7	4	19	21	15	20	9	16	9	7	3	4	-	-	-	-
Newengaarden ⁵⁾	138	70	68	7	2	29	18	11	25	14	9	4	9	3	4	1	1	1	-
Rosenberg	31	19	12	-	1	5	3	6	1	4	4	-	2	3	1	1	-	-	-
Møllendal	17	10	7	1	-	3	-	2	4	2	3	2	-	-	-	-	-	-	-
Trondhjem	30	15	15	-	2	3	3	3	3	3	4	5	-	1	1	-	2	-	-
Rotvold	162	83	79	5	5	26	20	27	16	7	17	6	14	7	7	5	-	-	-
Tilsammen	817	407	410	26	20	123	104	103	109	68	88	48	56	28	28	10	5	1	-

1) Alderen ukjendt for 7 Mænd; 3 Kvinder og 1 Mand indlagt til Observation ikke medregnet. 2) 1 Mand indlagt til Observation ikke medregnet. 3) Alder uopgivet for 1 Kvinde. 4) 3 Mænd indlagt til Observation ikke medregnet. 5) Alder ukjendt for 1 Mand og 2 Kvinder; 3 Mænd indlagt til Observation ikke medregnet.

Tabel xvi. Sygdommens eller det sidste Anfalds Varighed ved Indlæggelsen.

Durée de la maladie ou du dernier accès lors de l'admission des aliénés.

Asyl.	Tilsammen.	Deraf		Under 1/2 Aar.			1/2—			1 —			2 Aar og derover.			Uopgivet og ukjendt Tid.		
		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.
Gaustad ¹⁾	252	123	129	109	39	70	17	4	13	7	5	2	51	34	17	68	41	27
Kristiania ²⁾	45	31	14	18	10	8	5	4	1	-	-	-	22	17	5	-	-	-
Oslo	15	-	15	-	-	-	3	-	3	-	-	-	12	-	12	-	-	-
Kristiansand	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Eg ³⁾	134	62	72	81	30	51	11	4	7	11	8	3	28	18	10	3	2	1
Newengaarden ⁴⁾	141	71	70	63	26	37	6	4	2	6	4	2	52	30	22	14	7	7
Rosenberg	31	19	12	8	4	4	-	-	-	2	1	1	21	14	7	-	-	-
Møllendal	17	10	7	2	1	1	1	1	1	1	-	1	13	9	4	-	-	-
Trondhjem	30	15	15	10	5	5	1	1	1	-	-	-	19	9	10	-	-	-
Rotvold ⁵⁾	155	76	79	74	32	42	23	12	11	8	3	5	38	21	17	12	8	4
Tilsammen	821	408	413	365	147	218	67	29	38	35	21	14	256	152	104	98	59	39

1) 3 Mænd og 1 Kvinde indlagt til Observation ikke medregnet. 2) 1 Mand indlagt til Observation ikke medregnet. 3) 3 Mænd indlagt til Observation ikke medregnet. 4) 3 Mænd indlagt til Observation ikke medregnet. 5) 7 Mænd indlagt til Observation ikke medregnet.

Tabel XVII. De opgivne Dødsårsager

Causes de décès indiquées pour les

Dødsårsag.	Tilsammen.	Deraf		Gaustad.	Kristiania.	Oslo.	Kristiansand.	Eg.	Newengaarden.	Rosenberg.	Møllendal.	Trondhjem.	Rotvold.
		Md.	Kv.										
Apoplexia	5	4	1	2	-	1	-	-	2	-	-	-	-
Cancer	3	1	2	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-
Commotio cerebri	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Debilitas senilis	6	3	3	1	-	-	-	-	2	1	2	-	-
Degeneratio adiposa cordis ..	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
— nervi vagi	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	2	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Enteritis	3	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Gangræna	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Gangræna pulm.	2	1	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hydrocephalus int. chron.	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Insania	10	7	3	6	-	-	-	1	1	-	-	-	2
Intoxicatio	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Intussusceptio intestin.	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Marasmus	3	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Meningitis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Morbus Brighti	4	2	2	1	-	-	-	-	2	-	1	-	-
Myocarditis chron. et pneumonia	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Nephritis	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis generalis	4	4	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Peritonitis	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Pleuritis	2	2	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Pneumonia catarrh.	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— chron.	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— crouposa	2	1	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Scarlatina	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tuberculosis pulm.	21	11	10	3	2	-	-	2	2	8	2	-	2
— — & alior. org.	7	1	6	3	-	2	-	-	2	-	-	-	-
— vertebrarum	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Ulcus ventriculi	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Vitium organ. cerebri	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
— — cordis	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vulnus sclopet. capitis	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	94	52	42	32	3	5	-	5	17	14	6	3	9

hos de paa Asylerne Døde.

aliénés décédés dans les hospices.

Alder og Kjøen.

20—		30—		40—		50—		60—		70—		80—90.		Uopgivet.	
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
-	-	-	-	-	-	I	I	I	-	2	-	-	-	-	-
-	-	I	-	-	-	-	-	I	I	-	I	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I	3	2	-	-	-
-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	I	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-
I	-	-	-	-	-	I	-	-	I	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	I	I	-	I	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-
-	-	-	-	4	I	I	I	I	I	-	-	-	-	I	-
-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	I	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	I	-
-	-	-	I	-	-	I	I	I	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	I	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	I	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	I	I	-	-	-	-	-	-	-
-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	2	5	4	2	I	I	2	I	I	-	-	-	-	-	-
-	2	-	I	-	2	I	I	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-
-	I	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	6	10	11	8	6	13	9	11	5	3	5	2	-	2	-

Tabel XVIII. De Indkomnes Hjemstavn.

Tableau des entrées réparties par domicile des aliénés.

	Tilsammen.	Gaustad.	Kristiania.	Oslo.	Kristian- sand.	Eg.	Newengaar- den.	Rosenberg.	Møllendal.	Trondhjem.	Rotvold.
Bygderne i											
Akershus Amt	29	27	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Smaalenes	25	23	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Buskeruds	23	20	-	2	-	-	-	-	1	-	-
Jarlsberg og Larviks	25	23	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Hedemarkens	37	34	-	2	-	-	-	-	-	-	1
Kristians	33	27	1	-	-	-	1	1	-	-	3
Bratsbergs	39	2	-	-	-	31	-	5	1	-	-
Nedenes	19	-	-	-	-	19	-	-	-	-	-
Lister og Mandals	29	-	-	-	-	27	1	-	1	-	-
Stavanger	23	-	-	-	-	18	3	1	1	-	-
Søndre Bergenhus	60	-	-	-	-	47	12	1	1	-	-
Nordre	24	-	1	-	-	13	4	6	-	-	-
Romsdals	27	1	-	-	-	-	4	2	-	-	20
Søndre Trondhjems	32	1	-	-	-	-	-	-	-	11	20
Nordre	32	-	1	-	-	-	-	1	1	7	22
Nordlands	48	1	-	-	-	-	3	3	1	-	40
Tromsø	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19
Finmarkens	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11
Bygderne tilsammen	535	159	5	8	-	95	72	29	13	18	136
Byerne:											
Kristiania	93	47	35	6	-	1	1	-	-	-	3
Moss	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fredrikstad	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fredrikshald	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Drammen	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kongsberg	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hønefoss	4	2	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Horten	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svelvik	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Holmestrand	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sandefjord	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tønsberg	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Larvik	6	5	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Lillehammer	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Gjøvik	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kongsvinger	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skien	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Porsgrund	3	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-
Kragerø	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Risør	3	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-
Tvedestrand	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Arendal	3	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Kristiansand	10	-	-	-	1	9	-	-	-	-	-
Mandal	4	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Farsund	2	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
Egersund	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Stavanger	10	-	-	1	-	6	3	-	-	-	-
Bergen	68	2	-	-	-	3	63	-	-	-	-
Aalesund	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Lateris	245	89	36	7	1	36	69	1	3	-	3

	Tilsammen.	Gaustad.	Kristiania.	Oslo.	Kristiansand.	Eg.	Newengaarden.	Rosenberg.	Møllendal.	Trondhjem.	Rotvold.
Transport	245	89	36	7	1	36	69	1	3	-	3
Kristiansund	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Florø	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Trondhjem	22	-	-	-	-	-	-	-	-	12	10
Namsos	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Mosjøen	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Bodø	4	-	-	-	-	-	-	1	-	-	3
Tromsø	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Vardø	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Vadsø	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Byerne tilsammen	283	89	36	7	1	36	71	2	4	12	25
Fra Sverige	10	4	4	-	-	-	1	-	-	-	1
— England	4	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-
— Tyskland	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— Madagaskar	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Udenfor Landet	17	8	4	-	-	3	1	-	-	-	1
Sum ¹⁾	835	256	45	15	1	134	144	31	17	30	162

1) 4 Personer indlagt til Observation ikke medregnet.

Tabel XIX. Oversigt over Ægteskabsforholdene hos de Indkomne.

Tableau des entrées réparties par état civil.

Asyl.	Ugifte.			Gifte.			I Enkestand.			Ukjendt eller uopgivet Stand.		
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Enke-mænd.	Enker.	Tils.	Md.	Kv.
Gaustad	119	58	61	119	60	59	16	6	10	2	2	-
Kristiania	28	19	9	16	12	1) ¹⁾ 4	1	-	1	-	-	-
Oslo	6	-	6	7	-	7	2	-	2	-	-	-
Kristiansand	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Eg	76	36	40	50	23	27	8	3	5	-	-	-
Newengaarden	86	48	38	51	21	30	2	2	2	2	2	-
Rosenberg	20	12	8	8	5	3	3	2	1	-	-	-
Møllendal	10	6	4	4	3	1	3	1	2	-	-	-
Trondhjem	17	8	9	11	7	4	2	-	2	-	-	-
Rotvold	76	50	26	70	23	47	9	3	6	-	-	-
Tilsammen ²⁾	438	237	201	337	155	182	46	15	31	4	4	-

1) Deraf 1 separeret. 2) 14 Personer indlagt til Observation er ikke medregnet.

Tabel XX. Liste over de opgivne Aarsager til
Tableau des entrées dans les hospices d'aliénés

Aarsag.	Tilsammen.			Gaustad.		Kristiania.		Oslo.
	Tils.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.
Abort	2	-	2	-	-	-	-	2
Alderdom	6	3	3	-	1	-	-	-
Amerikaophold	4	4	-	-	-	-	-	-
Arrest	1	-	1	-	-	-	-	-
Arveligt Anlæg	229	97	132	29	46	1	3	3
— — og Alderdom	2	1	1	-	1	-	-	-
— — - Barselseng	12	-	12	-	5	-	-	-
— — - Drik	7	7	-	4	-	-	-	-
— — - og Syfilis	1	1	-	-	-	-	-	-
— — - huslige Bekymringer	1	1	-	1	-	-	-	-
— — - legemlig Sygdom ¹⁾	12	6	6	4	5	-	-	-
— — - — og Overanstrengelse	2	1	1	1	1	-	-	-
— — - Nattevaagen	1	-	1	-	-	-	-	-
— — - Overanstrengelse	4	1	3	-	2	-	-	-
— — - — og Sindsindtryk	1	-	1	-	1	-	-	-
— — - religiøs Indflydelse	10	3	7	1	5	-	-	1
— — - Selvbesmittelse	3	3	-	-	-	-	-	-
— — - smertelige Sindsindtryk, Sorger og Bekymringer	28	16	12	8	7	-	-	-
— — - Stød paa Hovedet	2	2	-	2	-	-	-	-
Barselseng, Svangerskab og Diegivning	10	-	10	-	2	-	1	1
— — — og Sindslidelser	1	-	1	-	1	-	-	-
Besvangring	1	-	1	-	-	-	-	-
Drik, Beruselse	43	42	1	4	-	12	-	1
— og Bekymringer	1	1	-	1	-	-	-	-
— - legemlig Sygdom ¹⁾	2	2	-	1	-	-	-	-
— - Sindsindtryk	1	-	1	-	-	-	-	-
— - Syfilis	1	1	-	-	-	-	-	-
Døvhed	1	1	-	-	-	-	-	-
Epilepsi	7	5	2	2	-	3	1	-
— og Diegivning	1	-	1	-	1	-	-	-
Forkjert Opdragelse og legemlig Svækkelse	1	-	1	-	1	-	-	-
Fængselsstraf	1	1	-	1	-	-	-	-
— og uordentligt Liv	1	1	-	1	-	-	-	-
— - Sindsindtryk	1	1	-	1	-	-	-	-
Hysteri	1	1	-	-	-	1	-	-
Kirurgisk Operation	1	1	-	-	-	-	-	-
Kjærestesorg	1	1	-	-	-	-	-	-
Legemlig Sygdom ¹⁾	33	15	18	1	1	3	-	1
— — og Overanstrengelse	1	1	-	1	-	-	-	-
— — - Sindsindtryk	4	3	1	2	1	-	-	-
Mangelfuld Hjerneudvikling	3	2	1	-	-	2	1	-
Menostasi	1	-	1	-	-	-	1	-
Overanstrengelse	10	3	7	1	-	-	-	-
— og Afkræftelse	5	2	3	-	-	-	-	-
Religiøs Paavirkning	24	12	12	2	3	-	-	2
— og Overanstrengelse	1	-	1	-	-	-	-	1
Selvbesmittelse	11	9	2	-	-	2	-	-
Sindsindtryk, Sorger og Bekymringer	63	23	40	4	5	1	4	2
— og Overanstrengelse	2	-	2	-	2	-	-	-
Sorg og Nattevaagen	2	-	2	-	-	-	-	-
Skræk hos Moderen under Svangerskabet	1	-	1	-	-	-	-	-
Stød paa Hovedet	2	1	1	-	-	-	-	-
Syfilis	16	13	3	5	1	5	1	-
— og Overanstrengelse	1	1	-	1	-	-	-	-
— - økonomiske Bekymringer	1	1	-	1	-	-	-	-
Trauma	1	-	1	-	-	-	-	-
Ulykkeligt Ægteskab	1	1	-	-	-	-	-	-
Uordentligt Levnet	2	2	-	-	-	-	-	-
Ukjendte eller uopgivne Aarsager	232	115	117	44	37	1	2	1
Tilsammen ²⁾	821	408	4 3	123	129	31	14	15

¹⁾ Deraf Influenza 16, Apoplexi 3, Syfilis 2, Hjernesvulst 2, Hjernebetændelse 2, Skarlagensfeber 1, Mæslinger 1, scessus abdominis 2, Menstruationsuordener 1. ²⁾ 18 Personer indlagt til Observationer ikke medregnet.

Sindssygdом hos de paa Asylerne indlagte Syge.

réparties par cause présumée de la maladie.

Kristiansand.		Eg.		Newen- gaarden.		Rosenberg.		Møllendal.		Trøndhjem.		Rotvold.	
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	I	I	-	-	-	-	-	I	2	-
-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	18	29	15	15	3	4	I	3	3	2	27	27
-	-	-	4	I	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I	-
I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	I
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	I	I	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	2	I	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	I	-	I	-	-	-	-	-	-	-	I	-
-	-	I	I	I	-	-	-	-	-	-	-	6	4
-	-	-	2	-	3	-	-	-	-	-	-	-	I
-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	II	-	9	-	2	-	2	-	I	-	I	-
-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	I	I	2	9	I	2	I	-	3	-	3	4
-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	2	3	-	-	-	-	-	I	-	-
-	-	2	-	6	6	I	-	I	I	-	-	2	3
-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	I	I	-	I	-	I	-	2	I	2	-
-	-	-	5	4	10	3	I	3	3	-	I	8	9
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I	-	-
-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	I
-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	I
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
-	-	20	24	18	19	7	5	I	-	6	7	18	22
I	-	62	72	71	70	19	12	10	7	15	15	76	79

Difteri 1, Tyfus 1, Lungebetændelse 1, Hjertesygdom 1, Nervesygdom 1, Neuralgi 1, Digestionsordener 1, Ab-

Tabel XXI. Oversigt over de paa Sindssyge-

Tableau des entrées réparties par

	Tilsammen.			Gaustad.		Kristiania.		Oslo.
	Tils.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.
Arbejderstanden	146	79	67	21	22	14	4	6
Bonde-, Husmand- og Inderstanden ...	287	136	151	39	41	2	1	2
Borgerstanden	7	3	4	-	1	-	-	-
Embeds- og Bestillingsstanden	31	13	18	9	7	-	-	4
Forskjellige Funktionærer	5	4	1	-	-	-	-	-
Haandværkerstanden	104	65	39	16	14	10	1	1
Handelsstanden	52	38	14	13	3	4	2	-
Kunstnere og Fotografer	5	4	1	3	1	-	-	-
Lægds- og Fattiglemmer	23	13	10	3	3	-	-	-
Militærstanden	6	5	1	1	-	-	-	-
Omstreifere	1	1	-	1	-	-	-	-
Skolelærerstanden	6	5	1	1	1	-	-	-
Straf- og Varetægtsfanger	17	14	3	6	2	-	-	-
Studerende	2	2	-	1	-	-	-	-
Sømandsstanden	55	26	29	8	10	-	-	2
Tjenerstanden	87	13	74	4	24	1	6	-
Uden Stilling	1	-	1	-	1	-	-	-
Tilsammen	835	421	414	126	130	1) 31	14	15

1) 1 Mand indlagt til Observation ikke medregnet. 2) 3 Mænd indlagt til Observation ikke

Tabel XXII. Oversigt over

Relevé de l'application

Asyl.	Tilsammen.						Indespærring er anvendt i følgende Antal Timer pr. 100 Forplejningsdage.	Uro.				Uro og Vold- somhed.				Uro og Øde- læggelseslyst.			
	Tilfælde.			Personer.				Tilf.		Pers.		Tilf.		Pers.		Tilf.		Pers.	
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Gaustad	3	2	1	3	2	1	0,007	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Oslo	27	-	27	13	-	13	1,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Eg.	9	-	9	5	-	5	0,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Newengaarden 1) 107	57	50	46	23	23	50,3	41	33	17	17	1	2	1	2	5	5	2	3	
Rosenberg	53	15	38	27	14	13	43,6	-	1	-	1	-	-	-	7	20	6	4	
Møllendal	12	6	6	8	5	3	7,0	2	6	2	3	-	-	-	-	-	-	-	
Rotvold	167	52	115	60	24	36	0,3	1	20	uopg.	3	4	uopg.	-	-	-	-	-	
Tilsammen	378	132	246	162	68	94		44	61	-	-	4	6	-	-	12	25	8	7

1) Endel Syge er opført under flere Aarsagsrubriker.

asyletne Indkomnes Stand og Stilling.

profession et par condition sociale.

Kristiansand.		Eg.		Newen- gaarden.		Rosenberg.		Møllendal.		Trondhjem.		Rotvold.	
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
-	-	11	10	13	12	3	2	1	1	1	4	15	6
-	-	19	17	18	23	8	8	2	2	10	4	38	53
-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	1	2	1	-	-	-	-	1	2	-	3
-	-	2	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	7	4	10	11	2	-	5	-	1	4	13	4
-	-	9	3	10	4	1	-	-	-	-	-	1	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
-	-	-	4	2	1	2	-	2	-	2	1	2	1
-	-	3	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	³⁾ 8	1
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	8	12	6	5	2	-	-	-	-	-	2	-
-	-	1	19	5	10	-	2	-	4	-	-	2	9
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	²⁾ 62	72	74	70	19	12	10	7	15	15	83	79

medregnet. ³⁾ Heraf var 7 indlagt til Observation.

Anvendelse af Indespærring.

de reclusion.

Voldsomhed.				Voldsomhed og Urenslighed.				Urenslighed og Ødelæggelseslyst.				Rømningslyst.				Rømnings- og Ødelæggelseslyst.				Ødelæggelseslyst.			
Tilf.		Pers.		Tilf.		Pers.		Tilf.		Pers.		Tilf.		Pers.		Tilf.		Pers.		Tilf.		Pers.	
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	27	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	9	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	10	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	17	4	8	-	-	-	-	1	-	1	-	2	-	2	-	1	-	1	-	-	-	-	-
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
47	90	uopg.	-	-	1	uopg.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	uopg.	-	
64	153	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	5	-	4	-	1	-	1	-	1	-	-	-

Tabel XXIII. Oversigt over

Relevé des causes, qui ont occasionné l'application

Asyl.	Tilsammen					
	Tilfælde.			Personer.		
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.
Rosenberg	2	-	2	1	-	1

1) Angaaende 1 Tilfælde paa Kristiansands Asyl henvises til Teksten Side 4.

Tabel XXIV. Middeltal af daglig

Nombre moyen par jour des aliénés occupés

Asyl.	Tilsammen.			Gaards-, Have- og Markarbeide.			Brændeskjæring og Bæring af Kul og Ved.			Haandværksarbeide.		
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.
Gaustad	145,5	65,1	80,4	17,3	14,8	2,5	7,4	7,4	-	8,7	8,7	-
Kristiania ...	38,3	19,8	18,5	-	-	-	-	-	-	3,1	3,1	-
Oslo	18,0	-	18,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansand ..	10,0	3,0	7,0	-	-	-	1,8	1,8	-	1,2	1,2	-
Eg	135,5	84,1	51,4	26,9	23,7	3,2	12,5	12,5	-	12,7	12,7	-
Newengaarden	76,3	41,6	34,7	7,4	7,0	0,4	2,7	2,7	-	6,1	6,1	-
Rosenberg ..	75,1	58,8	16,3	12,3	12,3	-	1,0	1,0	-	3,1	3,1	-
Møllendal	24,0	12,0	12,0	-	-	-	-	-	-	3,0	3,0	-
Trondhjem ...	54,9	32,2	22,7	5,1	5,1	-	-	-	-	3,1	3,1	-
Rotvold	104,2	49,4	54,8	8,6	8,3	0,3	16,0	16,0	-	0,9	0,9	-

Anvendelse af Tvangstrøje.¹⁾

de camisole de force dans les hospices d'aliénés.

Asyl.	Selvbeskadigelsestrang.				Antal Timer pr. 100 Forpleinings- dage.
	Tilfælde.		Personer.		
	Md.	Kv.	Md.	Kv.	
Rosenberg	-	2	-	1	1,3

arbeidende Syge i Asylerne.

au travail dans les divers hospices.

Husgjerning.			Drev- og Uld- plukning.			Not- og Garn- binding.			Kvindeligt Haandarbeide.			Kontorarbeide		
Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.
41,0	17,6	23,4	21,0	15,7	5,3	-	-	-	49,2	-	49,2	0,9	0,9	-
19,2	11,7	7,5	5,0	5,0	-	-	-	-	11,0	-	11,0	-	-	-
2,4	-	2,4	9,1	-	9,1	-	-	-	6,5	-	6,5	-	-	-
2,0	-	2,0	-	-	-	-	-	-	5,0	-	5,0	-	-	-
35,3	19,2	16,1	19,1	15,2	3,9	-	-	-	28,2	-	28,2	0,8	0,8	-
21,0	10,1	10,9	14,5	14,5	-	1,2	1,2	-	23,4	-	23,4	0,03	0,03	-
23,5	19,5	4,0	22,9	22,9	-	-	-	-	12,3	-	12,3	-	-	-
6,0	3,0	3,0	2,0	2,0	-	4,0	4,0	-	9,0	-	9,0	-	-	-
10,4	5,0	5,4	19,0	19,0	-	-	-	-	17,3	-	17,3	-	-	-
31,2	16,7	14,5	7,3	6,4	0,9	1,0	1,0	-	39,1	-	39,1	0,1	0,1	-

Tabel xxv. Extrakt af Regnskaberne for Gaustad, Eg og
Rotvold Asyler for Regnskabsaaret $\frac{1}{7}$ 1893— $\frac{30}{6}$ 1894.

Tableau des recettes et des dépenses des établissements d'aliénés de Gaustad, d'Eg et de Rotvold
 $\frac{1}{7}$ 1893— $\frac{30}{6}$ 1894.

Indtægt:

	Gaustad.	Eg.	Rotvold.
	Kr.	Kr.	Kr.
Kurpenge	183 022,38	126 752,56	106 476,00
Arbejdsvirksomheden	9 513,53	9 656,04	4 092,79
Erstatning for Beklædning	—	—	9 224,37
Gartneriet	2 619,45	2 159,61	2 244,99
Jordbruget	43 936,55	26 156,63	24 425,31
Indtægter af Bepisningen	6 032,03	5 441,37	4 209,80
Forskjellige Indtægter	258,21	1 183,06	187,34
Tilsammen	245 382,15	171 349,27	150 860,60

Udgift:

	Kr.	Kr.	Kr.
Lønninger og Pensioner	46 602,75	32 471,06	30 396,37
Bepisningen	83 759,33	63 709,75	58 101,75
Syges Adspredelse, Arbejdspenge, Flids- belønninger m. m.	3 311,93	1 898,93	2 311,74
Bygningerne, Gas- og Vandledninger m. m.	10 499,67	6 128,84	4 487,52
Inventariet	10 414,92	4 508,03	4 599,62
Belysning	22 182,58	1 965,41	3 015,06
Brænde		9 889,98	9 254,95
Medicinske Fornødenheder	3 486,27	1 716,00	2 062,76
Bibliotheket	399,09	311,97	346,17
Kontorudgifter	791,56	745,98	411,45
Vask og Renholdelse	3 135,14	2 901,98	1 805,21
Materialier til Verkstederne, Beklædningen	6 936,77	8 967,72	6 976,21
Heste- og Dagarbejde m. m.	3 600,00	1 200,00	—
Gartneriet	1 399,72	1 085,29	2 250,53
Jordbruget:			
Lønninger	5 379,11	3 630,00	3 439,00
Andre ordinære Udgifter	31 414,50	19 169,13	15 036,62
Tilfældige og forskellige Udgifter	2 751,55	984,81	1 677,42
Extraordinære Udgifter	—	—	5 870,64
Tilsammen	236 064,89	161 284,88	152 043,02

Af Direktør A. Lindboe's Beretning for Gaustad Asyl.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Gaustad.

— — Den ene af de under Dødsaaarsagen *Apoplexia* opførte Mænd var en 54-aarig Husmand lidende af Paranoia; han indkom 24de Mai 1894, holdt sig noget agiteret indtil i Juli Maaned, da han blev roligere og deltog noget i Husgjerning. Den 26de Juli, da han var med ude for at skifte Halm i Madratser, lagde han sig ned i Græsset og døde temmelig pludselig. Ved Obduktionen fandtes Hjerneskillen adskillig skjæv, fastvokset til Dura mater; de tynde Hinder ubetydelig fortykkede, afløstes med Lethed. Et ganske stort Atherom i A. basilaris ragede ind i Lumen. Organerne i Sideventriklerne og 3die Ventrikel temmelig fast sammenklæbede; 4de Ventrikels Ependym sterkt fortykket, gelatinøst; Striæ for største Del utydelige. I Midtlinien i Regionen af Striæ et Par længere (henimod 1 cm. lange) Blødninger af ca. 1 mm.s Bredde; et Par lignende mindre nedimod Calamus scriptorius, hvor Vævet især paa venstre Side viser sig opblødt. I venstre Lunge en hasselnødstor Knude (ældre Infarkt). — Hos den anden under samme Dødsaaarsag opførte Mand, 69 Aar gammel Gaardbruger, indkommen 21de September 1892 lidende af Melancholia, var god Bedring indtraadt, saa at han i nogen Tid havde deltaget i Arbeide. Den 20de Oktober fik han Kl. 4 Efterm. paa Privetet kopiøse Brækninger og mistede snart Bevidstheden; der indtraadte Paralyse i venstre Side og af og til Rykninger i høire. Han døde Kl. 8¹/₂ Aften. Ved Sektionen fandtes Hjerne-skallen tyk og skjæv; i de tynde Hinder over Pons og Cerebellums Midtparti koaguleret Blod; Ventriklerne udspændte og fyldte af en koaguleret Blodmasse, skrivende sig fra en større Blødning under høire Corpus striatum; en Del Atheromer i A. fossæ Sylvii. Klapperne i Hjertet noget fortykkede og atheromatøse.

Den under Dødsaaarsagen *Gangræna pulmonum* opførte Mand var en 58-aarig Arbejder lidende af Dementia. Han havde en gammel Bronkit, fik i Juni Maaned Katarrhalpneumonier, hvoraf én gik over i Gangræn. Ingen Slags Tvangsfodring var anvendt, ligesom intet fremmed Legeme ved Sektionen kunde paavises i Lungerne.

De under Dødsårsagen *Insania* opførte, der delvis døde under længerevarende Aftagen af Kræfterne, delvis mere hastig, fremviste betydeligere Forandringer i Hinderne og i Hjernen, saaledes Sammenvoksninger mellem Hjerneskallen og Dura mater, Fortykkelser og Ødemer i de tynde Hinder, Atrofi af Hjernesubstansen o. s. v.

Den under Dødsårsagen *Intoxicatio* opførte Kvinde var en 56-aarig Enke, der tidligere havde været behandlet paa Asylet og var udskrevet som helbredet. Hun havde i en Del Aar holdt sig frisk; men under Indflydelse af større hushlige Sorger var hun atter bleven melankolsk. Hun indkom 20de Marts under Ledsagelse af sin Læge, der oplyste om, at hun skulde have taget en mindre Dosis Morfin nogen Tid før Indkomsten. Hun var da ganske kjæk og fornøiet, lidt bleg med noget kontraherede Pupiller. Hun kom tilsens paa Vagtsalen, fik sterk Kaffe, men faldt ganske pludselig sammen, cyanotisk og bevidstløs. Trods al anvendt Behandling døde hun Kl. 7³/₄ Aften. Ved Sektionen viste Hjerneskalen sig overmaade sterkt sammenvokset med Dura mater; de tynde Hinder var noget fortykkede og ødematøse; i Maveindholdet paavistes Morfin.

Hos den under *Marasmus* opførte Døde, en 38-aarig Sømandskone, fandtes Pachymeningitis interna.

Den under Dødsårsagen *Vulnus sclopetarium capitis* opførte var en 28-aarig ugift Jødinde, der indkom 31te Oktober 1894. Efter i nogle Maaneder at have vist Indesluttethed og Misstemning var hun 12te Oktober fundet med en afskudt Revolver ved Siden. Hun indlagdes paa Rigshospitalets kirurgiske Afdeling A, hvor der konstateredes Skudskaar gennem Ganebuen, komplet Lamhed uden Anæsthesi af hele venstre Arm, hvilket imidlertid gik betydelig tilbage, Vanskelighed for at tale, ligesom hun paa Grund af Svælgbesvær gjentagne Gange maatte makes ved Sonde. Paa Rigshospitalet kjendtes ved Sondring i Saaret noget haardt, uvist om Kugle eller Ben. Den 29de Oktober fik hun universelle Kramper med voldsomme Skrig, havde Vrangforestillinger og Hallucinationer, Næringsvægring. Hun indkom paa Asylet 31te Oktober. Tungen var meget belagt, Puls 112, noget uregelmæssig, Saaret i Ganebuen til høire for Uvula viste tjafsede graalige Rande. Hun forklarede sig ordentlig om sine Forhold, forholdt sig rolig, nød Melk spiseskevis; hun blev snart atter mere urolig, Urinen afgik uvilkaarlig, Temperaturen holdt sig høi, 38,5—39,5, Kræfterne sank hurtig, og hun døde 5te November Kl. 1/2 1 Morgen. Af Hensyn til det jødiske Ritual undlodes Obduktion.

Hos en Flerhed af de under andre Dødsårsager opførte Døde fandtes i større og mindre Grad de under *Insania* omhandlede Forandringer i Hinder og Hjerne; derhos i flere Tilfælde Pachymeningitis interna med og uden Blødninger. —

Af Overlæge P. Wings Beretning for Kristiania Sindssygeasyl.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Kristiania.

— — Der døde i Asylet i afvigte Aar 3 Patienter, nemlig 1 Mand og 2 Kvinder. Disse var:

1. A. N., 54 Aar gammel Uhrmager, svensk af Fødsel, indlagdes den 11te September 1893 i Asylet som lidende af Paralysis generalis. Sygdommen havde bestaaet hos ham i $\frac{1}{2}$ à 1 Aar før Indlæggelsen. Han havde tidligere været temmelig drikfældig og havde været behandlet for konstitutionel Syfilis; om Familiedisposition har man ingen nærmere Oplysning. Paralysen skred frem paa sædvanlig Maade og med de almindelige Symptomer. De sædvanlige epileptiforme Anfald blev hyppigere og hyppigere, og efterat have ligget 14 Dage i en bevidstløs Døs og ikke reageret paa Tiltale og ikke forstaaet, hvad der taltes til ham, døde han den 13de Februar 1894.

Sektionen viste følgende: Hjernens Vægt 1240 Gram. Dura overalt fastvokset til Kraniet. Mellem denne og Arachnoidea endel flydende Blod. De tynde Hinder tildels fastvoksede til Hjernebarken og delvis melkagtig fortykkede. Ventriklerne ikke i væsentlig Grad udvidede. — I Lungerne nogen Blodoverfyldning af de nedre Partier; ellers ingen Abnormitet, specielt ingen Pneumoni. Hjertet normalt, ligesaa Underlivsorganerne.

Mikroskopisk: Corticalis viser nogen Atrofi med Sklerose, Degeneration af Gangliaceller og Nervefibre (især af Tangentialfibre). «Spinnenzellen» paa Overgangen mellem Corticalis og Medullaris samt i øverste Kortikallag. Affektionen er ældst og stærkest i G. recti, G. fornicati, Insulæ Reilii og i Temporalgyri, medens Degenerationen er af nyere Dato i Frontal- og Centralgyri. I Medulla oblongata findes kun nogen Sklerose med Atrofi og Svækkelse af Nerveudbredningen i den dorsale Vaguskerne, især betræffende Kjernens storcellede Gruppe. Rygmarvens Hinder er betydelig fortykkede; diffus Degeneration af Bag- og Sidestregene samt enkelte sklerotiske Striber i de udtrædende Spinalnerver.

Dødsårsag: Vagusdegeneration.

2. W. J., Tjenestepige, 35 Aar gammel; efter Opgivende ingen Sindssyge i hendes Familie. Hun indlagdes i Asylet den 26de September 1891 som lidende af Melankoli; hun havde 12 Aar tidligere haft et lignende Anfald af Sindssygdом, der efter 3 Maaneder skal have tabt sig. Hun var ved Optagelsen meget deprimeret, var bleg og anæmisk, led af Vrangforestillinger i religiøs Retning med Frygt for Tabet af Guds Naade, troede, at Gud var fortørnet paa hende, og frygtede stadig for hans Straffedom, o. s. v. Under hendes Ophold i Asylet udviklede der sig en

Lungesvindstot med temmelig hyppige Anfald af Blodhoste. Lungesvindstoten skred stadig frem med de sædvanlige Symptomer, og hun døde den 6te April 1894.

Sektion: Hjernens Vægt 1150 Gram. Makroskopisk ved Hjernen og dens Hinder intet Abnormt. Begge Lunger adhærente til Brystvæggen. I begge Toppe Kaverner. Lungevævet overalt oversaaet med Tuberkler. I begge Lunger ved Basis pneumoniske Infiltrationer. Hjertet ikke forstørret, slapt, tildels fedtdegenereret. Ellers intet Abnormt ved de andre Organer.

Mikroskopisk: Ved enkelte Gyri findes en sklerotisk Proces med Gangliocelledegeneration og Formindskelse af Tangentialfibre, især paa Sidefladerne. De afficerede Gyri er G. recti, fornicati, G. temporales secundi & tertii og Insulæ Reilii. Væsentlig mindre afficerede er G. frontales og G. temporales primi. Resten af Corticalis er normal. M. oblongata normal.

3. H. K., Brødkjørerers Hustru, havde haft 3 Børn, der alle er døde; var ved Optagelsen i Asylet den 28de December 1887 35 Aar gammel. En Morbroder af hende skal 3 Gange have været sindssyg. Hun havde efter Angivende i 10 Maaneder før Optagelsen været sindssyg og havde før Indlæggelsen i Asylet i en kort Tid været under Behandling i Oslo Asyl. Hun befandtes efter nogen Tids Ophold i Asylet at være frugtsommelig i 4de Svangerskabsmaanede. Den 16de April 1888 blev hun midlertidig fra Asylet overflyttet til Fødselsstiftelsen, hvor hun fødte et levende Pige-barn. Barnet blev udsat, og den 5te Mai kom hun fra Stiftelsen tilbage til Asylet. Hun led af Dementia. Hun var ved Optagelsen her liden, spædbygget, fin og mager; Hovedet lidet, dog ikke i nogen paafaldende Grad i Forhold til hendes Størrelse, noget asymmetrisk, idet venstre Lacunar cranii var mindre og fladere end høire. Hun var i det Hele her i Asylet en temmelig urolig og besværlig Patient; hun var fuld af ubegrundede Beskyldninger mod sin Mand og Personalet her i Asylet og forulempede ofte disse ved sin upassende og uanstændige Tale. Hun led af vedholdende Hallucinationer for Hørselen, af hvilke hun opæggedes. Der udviklede sig hos hende under ubetydelig Hoste en Lungesvindstot, af hvilken hun døde den 18de December 1894.

Ved *Sektionen* fandtes begge Lunger aldeles oversaaede med Tuberkler og Kaverner i begge Toppe. I begge Lungers nederste Lapper saaes pneumoniske Infiltrationer. Hjertet sjelden lidet, men Muskulaturen viste ingen Abnormitet. Ved Hjernen makroskopisk Intet at bemærke. Dens Vægt 1250 Gram. Kraniehvælvet viste gennemgaaende forbenede Suturer.

Mikroskopisk: Intens Sklerose af Grunds substansen med Atrofi og betydelig Degeneration af de nervøse Elementer. Affektionen især udtalt i G. recti, fornicati, Frontalgyri, Temporalgyri og Insulæ Reilii, medens Centralgyri, Parietal- og Okcipitalappene er meget mindre afficeret. Svag Sklerose af den dorsale Vaguskerne, ellers Intet abnormt i M. oblongata.

Foranstaaende Sektionsresultater er i den mest mulig sammentrængte Form meddelte af Dr. med. Harald Holm, ligesom ogsaa Obduktionerne og de forskjellige mikroskopiske Undersøgelser som før er udførte af ham.

Oversigt over Kristiania Sindssygeasyls økonomiske Tilstand ved Udgangen af Aaret 1894.¹⁾

Tableau des recettes de l'établissement d'aliénés de Kristiania.

Indtægter:

	Kr.
1. Beholdning efter Kasseregnskabet for 1893:	
a. Kontant Kassebeholdning	Kr. 1 956,67
b. Restancer	« 20 136,38
	22 093,05
2. Tilskud af Bykassen	67 550,00
3. Refusioner:	
a. Asylets Tilkommende for de i Regnskabsaaret behandlede Sindssyge	Kr. 5 456,00
b. Tilfældige	« 3 279,85
c. Af Statskassen (efter Lov af 27de Juni 1891)	« 38 787,21
	47 523,06
4. For Arbeide og solgte Sager	3,20
5. For Beklædning til betalende Patienter	528,13
	137 697,44

Udgifter:

	Kr.
a. Lønninger	10 980,65
b. Bospisning til Patienterne	29 567,02
c. Kosthold til Vogterpersonalet og Fyrbøder samt Kostpenge til Overvogter og Matrone	4 535,06
d. Inventariets Vedligeholdelse	2 269,95
e. Vask og Renholdelse	3 319,07

¹⁾ I denne Oversigt er der foruden det Regnskab, der strengt taget vedkommer Sindssygeasylet, ogsaa medtaget Kristiania Fattigvæsens Sindssygeudgifter (deriblandt Amtslægens Løn) samt Statskassens Refusion.

	Kr.
f. Belysningen	2 010,30
g. Brændsel	2 808,43
h. Brandkontingent, Assurance og Vandafgift	519,60
i. Reparationer paa Eiendommene	1 146,30
k. Medikamenter, Sygerekvisita m. v.	487,10
l. Beklædning	5 286,21
m. Nattevagt, Vaagekoner, ekstraordinært Vagthold, Dagarbejde samt Orgelspil	711,90
n Materialier til Patienternes Beskjæftigelse, dels ved Forfærdigelse og Reparationer af Inventar, Klædningsstykker for de Syge samt en Ubetydelighed for solgte Sager..	1 613,72
o. Paaregnede Refusioner til Omdrag	44,96
p. Diverse Udgifter	888,54
q. Udbetalinger for andre Patienter i andre Asyler og Kolonier efter Fattigkommissionens Bestemmelse	44 990,43
	111 179,24
Beholdninger:	
1. Beholdninger efter 1ste og 3die Indtægtsposter:	
a. Rest paa Restanceliste for 1893	Kr. 1 787,20
b. — « — « 1894	« 20 973,98
	Kr. 22 761,18
2. Kontant Kassebeholdning	« 3 757,02
	26 518,20
	137 697,44
Asylets samlede Udgifter har i Aaret 1894 andraget til	111 179,24
Herfra bliver at drage:	
1. Udbetalinger for andre Patienter i andre Asyler og Kolonier efter Fattigkommissionens Bestemmelse	Kr. 44 990,43
2. Det for Beklædning til betalende Patienter anførte	« 528,13
3. Det under Indtægtspost 4 for Arbejde og solgte Sager anførte	« 3,20
4. Værdi af Material- og Varebeholdningen	« 245,40
5. Paaregnede Refusioner til Omdrag	« 44,96
	45 812,12
155 Patienter har altsaa i 40 077 Døgn kostet	65 367,12
der udgjør <i>med</i> Beklædning Kr. 1,631 og <i>uden</i> Kr. 1,474 pr. Døgn.	

Af Asyllæge Aalls Beretning for Oslo Asyl.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés d'Oslo.

— — 5 Patienter afgik i Aarets Løb ved Døden. Sektion foretoges i alle Tilfælde.

1. En 34-aarig forhenværende Tjenestepige, der henlaa for Melancholia. Hun indkom 13de April 1893. I Januar og Marts Maaned havde hun gentagne Gange Anfald af kloniske og toniske Kramper med Tab af Bevidsthed, ufrivillig Afgang af Urin og Exkrementer. Anfaldene varede flere Dage og efterlod en paretisk Tilstand i venstre Ansigtshalvdel, venstre Over- og Underextremitet samt tiltagende Sløvhedstilstand. I Mai Maaned optraadte Symptomer af kronisk Tarmkatarrh, der med enkelte Afbrydelser holdt sig, til hun under stor Kollaps og Opdrivning af Underlivet døde 21de Oktober 1894.

Sektionen viste: I *Cavitas cranii* betydeligt Ødem i det subarachnoidale Rum; Vædsken anslaaes til 250 à 300 Gram. Venerne paa Hjernens Overflade spændte og blodoverfyldte. Hjernemassen bleg og blodtom. Ingen forøget Ansamling i Sideventriklerne.

Cavitas pectoris: Adhærens mellem Pleura costalis og visceralis sinistra. Venstre Lungetop er indtagen af en kalkagtig Masse, omkring hvilken flere ertstore Tuberkelgranulationer. Lungen ikke luftholdig i dette Parti. Halvdelen af høire Lunges øvre Lap er ogsaa indtagen af en Kalkmasse, omkring hvilken talrige Tuberkelmasser.

Cavitas abdominis: Leveren pigmenteret, broncefارvet, impregneret med smaa brunfarvede Prikker (acini) — Muskatlever. Miltens Konsistens grødagtig (Sago); formindsket i Volum. Nyrene ligesaa formindskede i Volum, indskrumpede; Grænsen mellem Corticalis og Medullaris udvisket. Kapselen vanskelig afrivelig. Nedad i Tyndtarmen et tvergaaende, omtrent 3 cm. bredt Saar, der gaar rundt hele Tarmvæggen. Randene skarpt afskaarne, ujevne; Bunden ujevn, idet Saarets Dybde er forskjellig; paa enkelte Steder gaar det gennem Muscularis helt ud til Peritonealbeklædningen. Længere nede i Tyndtarmen et Ulcus af mindre Størrelse, men samme Form. I den øvre Del af Tyktarmen flere Ulcera, tildels konfluerende og af samme Udseende.

Det venstre Ovarium er tilheftet en gaaseægstor Cyste fyldt med halv gjennemsigtig Vædske. Ved Uterus intet abnormt.

Dødsarsag: Tuberculosis pulmonum et intestinorum.

2. En 52-aarig ugift Gaardbrugerdatter, der var overflyttet fra Gaustad den 13de Februar 1894 og behandledes for Melancholia. Hun døde pludselig 5te Marts 1894. *Sektionen viste:*

Cavitas cranii: En Del mindre apoplektiske Foci i Cerebellum af ældre Datum.

Cavitas pectoris: Hjertet af normal Størrelse, meget tykvægget, føles

lidt slapt. Ingen paaviselig Dilatation af høire Hjertehalvdel. Ved Klapperne intet at bemerke. I Lungerne udtalte Hypostaser, ingen Ekkymoser paa Pleura, heller ikke paa Perikardiet.

Cavitas abdominis: Tarmene sterkt luftudspændte. I den nedre Del af Tyndtarmen en Intussusception paa 15—20 cm. Processus vermiformis usædvanlig lang (12—15 cm.) Leveren blodoverfyldt; ingen Perforation. I Galdeblæren en Del Galdestene. Nyrene blodoverfyldte; i venstre Nyre en nødstor Absces, kommuniserende med Nyrebækkenet. Ventriklens udtalt timeglasformet, men normal.

Dødsårsag: Intussusceptio intestinorum.

3. En 42-aarig dement Kvinde, Arbeiders Datter, ugift, behandlet i Asylet siden 9de August 1870. I Begyndelsen af August optraadte Hoste, Afmagring, Appetitmangel og Aftagen af Kræfterne. Ved Auskultation hørt Rallelyd i begge Lunger. Perkussionen viste Dæmpning over hele venstre Forflade samt høire øvre Lap. Der optraadte Ødem i Læggene, tiltagende Kollaps og Mors 20de September 1894. *Sektionen* udviste:

Cavitas cranii: Paa Dura mater enkelte mindre Fortykkelser opad og bagtil. Pia lidt blodoverfyldt. Høire Ventrikel noget udvidet. I begge Sideventrikler nogen Vædske. Hjertet af normal Størrelse. Lidt Fortykkelse af Aortaklapperne. Mitrals normal. I Perikardiet ca. 100—150 Gram Vædske.

Cavitas pectoris: Pleura er langs hele venstre Lunge sterkt adhærent til denne. Enkelte Steder nogle 3—4 mm.'s Fortykkelser. Næsten hele øvre Lap af venstre Lunge indtages af en stor Kaverne med flydende Pus. Hele Lungen forøvrigt gjennemsat med Tuberkler og mindre Kaverner; af disse sidste findes i nederste Lap 2 mere end dueægstore. Paa høire Side er ogsaa pleuritiske Adhærensener, men ikke paa langt nær saa udtalt som paa venstre Side. Høire Lunge luftfyldt og krepiterende i midtre og øverste Lap, haard og kjødet i nederste. Lungen gjennemsat med Tuberkler, men kun enkelte smaa Kaverner i Toppen. — Larynx udviser kun enkelte smaa tuberkuløse Saar.

Cavitas abdominis: Hepar moschatum. Nyrer og Milt viser neppe Tegn paa Amyloiddegeneration. I hele Tyndtarmen talrige større og mindre tuberkuløse Ulcera. I Mesenteriet talrige svulne Glandler.

Dødsårsag: Tuberculosis pulmonum, laryngis et intestinorum.

4. En 68-aarig dement Kvinde, der indkom 1ste Oktober 1875. Der var allerede tidlig paa Aaret opdaget en Tumor i høire Ingvinalregion. Den tiltog stadig i Vækst samtidig som Kræfterne svandt; den føltes knudet, bevægelig; der paavistes ogsaa Ascites. Hun døde 1ste Juli 1894. *Sektionen* udviste:

Cavitas cranii: Hjerneskalen tynd. Tydeligt Aftryk af de pacchioniske Granulationer. Ikke ubetydelig subarachnoidalt Ødem. Hjernemassen i sin Helhed bleg. Forøget Ansamling i begge Sideventrikler, især høire.

Cavitas abdominis: Ved Aabning af Underlivet udflyder 2—3 Liter tyndflydende, noget mørkfarvet, serøs Vædske. I Omentet, der er mørk-

farvet og betydelig fortykket, er afleiret en betydelig Mængde kankrøse Knuder fra en Erts til en Hasselnøds Størrelse. Diafragma er paa Abdominalssiden tæt besat med Kancerknuder af forskjellig Størrelse. Hepar moschatum. Milten er opad indtagen af en knudret, haard kankrøse Masse. Høire Nyrebækken noget udvidet; et Par smaa Cyster paa Bagfladen. Venstre Nyre normal. Bagre Blærevæg er sammenvoksen med en næsten mandshovedstor kankrøs Tumor, der optager hele Uterus, høire Tube og høire Ovarium, der ikke kan udskilles fra Kancermassen, der ogsaa er sammenvokset med Tyndtarmen. Den hele Masse er haard og knudret. Den gaar ogsaa ned i Vaginalvæggen. I venstre Ovarium ogsaa en kankrøs Infiltration. I Mesenteriet en kankrøs valnødstor Knude. Proc. vermiformis normal, ligesaa Ventrikklen.

Cavitas pectoris: Betydelig høiresidig Hydrothorax, ca. 1 Liter. Enkelte pleuritiske Adhærensers paa høire Side, især opad. Paa Pleura diaaphragmatica enkelte kankrøse Knuder. Høire Lunge for største Delen atelektatisk, i nedre Lap en Kalkafsætning. Venstre Lunges øvre Lap har paa Forsiden et gelatinøst, seigt Belæg. Ingen Hydrothorax paa denne Side. Hjertet lidt hypertrofisk. Muskulaturen bleg; i Aorta ascenden enkelte neglstore Kalkafsætninger.

Dødsårsag: Cancer intestinorum.

5. En 59-aarig Lærerinde, der indkom 21de Juni 1892 og behandledes for Melancholia. Den 24de Februar 1894 havde hun et apoplektisk Anfald med Svækkelse af Bevidstheden, kludret Tale, Munden fortrukket tilhøire, Paralyse i venstre Over- og Underekstremitet. Hun bedredes imidlertid lidt efter lidt efter dette første Insult, men sløvedes atter mere og mere, tabte ganske Bevidstheden og døde 5te Marts 1894.

Ved *Sektionen* fandtes i *Cavitas cranii:* Kraniet i det Hele tyndt; paa enkelte Steder af Lacunar sees flere næsten gennemsigtige Partier. I Centralganglierne paa høire Side, hovedsagelig i Corpus striatum, findes en mere end valnødstor, afkapslet, mørkebrun, koaguleret Blodmasse, der tydelig præsenterer sig som en lidt ældre Blødning. Dernæst sees en nyere større Blødning, udfyldende høire Sideventrikel og 3die Ventrikel.

Cavitas pectoris: Hjertet lidt førstørret, ellers intet abnormt.

Cavitas abdominis: Høire Nyre liden, atrofisk, fast at føle paa; Overfladen let granuleret, hvilket træder sterkere frem ved Aftagelse af den noget fortykkede Nyrekapsel. Ved Gjennemskjæring viser Corticalis sig formindsket, ligesaa Pyramiderne. I Corticalis hist og her enkelte blege, atrofiske Partier. Venstre Nyre af normal Størrelse; Corticalis viser sig ogsaa her ved Gjennemskjæring lidt formindsket. Ved Lever, Milt og de øvrige Organer i Underlivet intet at bemærke.

Dødsårsag: Apoplexia cerebri.

Ekstrakt af Regnskabet for Oslo Sindssygeasyl.

Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés d'Oslo.

Indtægt:

	Kr.
For Kur og Pleie	21 578,90
Beklædning	1 022,05
Forskjellige Indtægter	146,75
	22 747,70

Udgift:

	Kr.
Lønninger	3 749,80
Bespisningen	8 612,02
Medicin og Sygebehandling	359,95
Skatter	290,43
Begravelser	155,50
Brænde	2 080,12
Belysning	146,73
Renholdelse og Vask	820,88
Feining	56,75
Inventar	832,51
Reparationer	1 321,18
Fornøielser	125,17
Beklædning	629,55
Forskjelligt	1 028,53
Balance	2 538,58
	22 747,70

Af Direktør Platous Beretning om Eg Sindssygeasyl.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés d'Eg.

— — C- og D-Afdelingerne har i Aar som tidligere været overfyldte, og Modtagelse af urolige kvindelige Syge, uanseet Sygdommens Helbredelighed, har til enkelte Tider været stanset af Mangel paa Plads. Asylet strækker sig saalangt som muligt i Retning af at imødekomme Kravene om Optagelse; men Evnen hertil har selvfølgelig sin Begrænsning, hvad det er vanskeligt at bringe vedkommende paagaende Anmelder til at forstaa. Savnet af en Pleieanstalt, hvortil uhelbredelige, specielt urolige, Syge kan overflyttes, hemmer Asylets Virksomhed, og Planen om Oprettelse af en saadan bør snarest mulig realiseres.

— — Sundhedstilstanden i Asylet har været god. Der forekom nogle Tilfælde af Angina, som paa Grund af Difteriens Udbredelse i Byen isoleredes, men viste sig at være almindelige Halsaffektioner. En Kvinde i Celleafdelingen angrebes af Scarlatina, der endte dødeligt; det blev heldigvis med dette ene Tilfælde. Hun antoges smittet af en Medpatient, der kort før Indkomsten havde haft Sygdommen. I suicidal Hensigt havde en Melancholica overskaaret Art. radialis med et Potteskaar, hvad først opdagedes i sidste Øieblik. Nogle Maaneder efter udskreves hun helbredet. En C-Patient puffedes overende paa Gulvet og fik Armen luxeret i Skulderledet; den blev straks reponeret. En dement Pige fødte 5 Maaneder efter Indkomsten et fuldbaaret Drengbarn og gjennemgik en normal Barselseng.

I Aarets Løb døde 1 Mand og 4 Kvinder, nemlig:

1. L. L., Bager, 45 Aar gammel, indkom 24de Juli 1893 lidende af Paralysis generalis. Han havde været en flink Mand og sad i en god Forretning, da de første Tegn til Sygdommen merkedes, 1½ Aar før Indkomsten. Intet oplyst om Lues. Han var allerede ved Indlæggelsen meget sløv; han havde været Medlem af en Sangforening og ansaa sig nu for en stor Sanger, der i en Baad af Guld, prydet med Diamanter, skulde reise paa en Tourné i Amerika. Trods sin Talebesvær vilde han stadig aflægge Prøve paa sin Kunst og havde det travlt med at arrangere Koncerter. Han døde den 3die Juli 1894, og ved Sektionen fandtes de for Paralysen sædvanlige Forandringer i Hjernens og dens Hinder, atheromatøs Degeneration af Bulbus Aortae og Blodoverfyldning i Lungerne.
2. I. S., 25 Aar gammel Gaardmandsdatter, indkom 6te Mai 1890. Det var en Pubertetspsykose paa arvelig Basis, som havde varet i 2 Aar, og ved Indkomsten var hun dement. Under Asylopholdet var hun oftest urolig og urenselig, fjollet oprømt og amourøs. Hun døde af Scarlatina 13de Januar 1894.
3. A. S., 45 Aar gammel, indkom 10de Juli 1889. Arvelig belastet begyndte hun et halvt Aar før Indkomsten at blive deprimeret, og efterhaanden udviklede der sig en Melankoli med Prækordialangst og skræm-

mende Hallucinationer. Under Asylopholdet laa hun for det meste i en halvt stuporøs Tilstand, maatte passes og pleies som et lidet Barn. Naar hun en sjelden Gang brød Tausheden, fremgik det, at hendes Passivitet var dikteret af Hallucinationer, hvortil hendes mikromane Forestillinger ogsaa støttede sig. Paa Grund af absolut Næringsvægring maatte hun i flere Aar daglig sondefores, og hun fik en «Schluckpneumoni», som 4de April 1894 endte hendes ulykkelige Tilværelse. Ved Sektionen fandtes Lacunar cranii fastheftet til Dura mater, Hinderne injicerede, ødematøse, flekvis blakkede, let afløselige, Hjernesubstansen hyperæmisk. Høire Lunge ved gamle Adhærenser fastloddet til Brystvæggen, dens nedre Lap putrid ramolleret.

4. A. E., 29 Aar gammel Husmandsdatter, indkom 24de Juni 1890. Sygdommen begyndte et halvt Aar før Indkomsten som Mani, men gik hurtig over i Dementia, og hun døde 3die Juni 1894. Ved Sektionen fandtes de vanlige Tegn paa kronisk Hjernelidelse samt ftisiske Destruktioner i Lungerne.
5. G. S., 36 Aar gammel Arbeiderkone, indkom 16de August 1893. I hendes Familie var der flere Sindssyge, og hun havde tidligere været behandlet i Asylet. Da hun truede med Ildspaesættelse, blev hun paany indlagt, var dement og døde af Tuberkulose 15de August 1894.

Af Overlæge Langbergs Beretning for Newengårdens Asyl i Bergen.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Newengården.

— — I Aarets Løb er 13 Mænd og 4 Kvinder afgaaet ved Døden. Sektionerne er som tidligere udført af Asylets patologiske Assistent, Hr. Doktor Lie.

Af *Mb. Brightii* døde en 37 Aar gammel Kvinde, der var overflyttet hertil fra Byens Sygehus, og som kun opholdt sig her nogle Dage. Der blev i Asylet ikke iagttaget noget, der tydede paa, at hun led af Sindssygdom. Ved Obduktionen fandtes en liden Hjerneapoplexi, talrige Ekkymoser saavel i Huden som i serøse og Slimhinder og betydelige Forandringer af Nyrrerne.

Af *Apoplexia* døde en 73 Aar gammel Mand, der havde været behandlet i Asylet ca. $\frac{3}{4}$ Aar under Diagnosen: Dementia senilis. Han var svag og skrøbelig, havde længe lidt af Ulcera cruris; i den sidste Tid før Døden udbredte et af Saarene sig sterkt og gangrænerede i Dybden, saa en stor Del af Tendo Achilles var opblødt og fjernet. Han fik 13de Februar udtalt Cheyne-

Stokes Respiration, første Hjertelyd tydelig blæsende. 8de Marts kom der pludselig et apoplektiformt Anfald; han blev liggende bevidstløs med snorkende Respiration og sterk Rubor i Ansigtet. I Løbet af kort Tid udviklede der sig en betydelig Svulst af Ansigt, Hals og Overkrop; ved Tryk knirkede det svulne Parti som kram Sne under Fingeren. De følgende Dage bredte Emfysemet sig ogsaa til Ryg og Overarme. Det Cheyne-Stoke'ske Aandedræt, der i Mellemtiden havde været mindre fremtrædende, blev nu atter aldeles typisk; alt, hvad han skulde nyde, gik i Vrangstruben. Han laa fuldstændig bevidstløs hen, og denne Tilstand vedvarede, til han døde 16de Marts. — Ved *Sektionen* fandtes sterkt Hudemfysem, Decubitussaar. — Lungerne fastvoksede til Brystkassen; i høire Lunge flere bronkopneumoniske Foci; af de overskaarne Bronkier udpressedes rigeligt Pus. Hjertet var forstørret; Hjertets Kar haarde og knudede, enkelte sterkt hvidflekkede. Valv. mitralis sterkt forkalket, bagerste Flig meget kort, kun et Par mm. bred; Aortaklapperne stive og fortykkede; Aorta atheromatøst degenereret. — Kraniet af almindelig Tykkelse; Dura mater syntes at være mere end sædvanligt adhærent til Hjernens Overflade. I de subarachnoidale Rum var der paa Overfladen nogen Ansamling af et blodtingeret Serum. Tvers gjennem Corp. callos. gaar i Midtpartiet et skiddent, graagult, aragtigt Parti af omtrent 1 cm. Bredde, strækkende sig ubetydeligt ind i Hemisfæerne. Sideventriklerne noget store, Ependymet glat. I Bunden af venstre Ventrikel over den forreste Del af Centralganglierne sees et skiddent graaligt Parti, der viser sig at være den øverste Begrænsning af en omtrent ertstor Cyste med skiddent graabrunt Indhold og omgivet af et graagult, aragtigt Parti. Forøvrigt intet abnormt ved den store eller lille Hjerne. I Bunden af 4de Ventrikel sees en liden, langagtig Blodudtrædelse overfladisk ved Calam. scriptor. og en lignende i hvert af Bundens Sidepartier; i Dybden kan intet abnormt paavises. Hjernens Kar overalt sterkt atheromatøse. Hjernens Vægt 1300 Gram.

Af Apoplexia døde ogsaa en 74 Aar gammel dement Mand, der havde været behandlet i Asylet i 29 Aar. Han fik den 12te Juli et Anfald med Bevidstløshed, hvoraf han kom sig lidt; men fra 17de s. M. laa han hen i en soporøs Tilstand med snorkende Respiration og uvilkaarlig Afgang af Urinen. Paa Abdomen saaes 3 store elastiske Frembugninger; naar man trykkede paa dem, strømmede der Urin ud af Urethra, men ved Katheterisation kom der ingen Urin. Han døde den 19de Juli. — Ved *Obduktionen* viste det sig, at Blæren dannedes saatsige af 3 omtrent lige store Blærer; den midterste, den egentlige Blære, var af normal Størrelse, Slimhinden skiddenfarvet og meget blodunderløben, Muskulaturen tyk med trabekulær Anordning. Paa hver Side af den egentlige Blære laa to accessoriske Blærer af omtrent samme Størrelse som den midterste. De kommuniserede begge med Vesic. urinar. gjennem hver sin omtr. fingertykke Aabning, hvis Rande var sterkt blodunderløbne; i de accessoriske Blærer kunde der ikke sees nogen egentlig Slimhinde eller Muskulatur; de syntes kun at dannes af en Bindevævshinde. Paa høire Side klemmede denne Blære paa Ureter, saa denne var bøiet i Vinkel og sterkt ud-

videt. — Kraniet var af normal Tykkelse, Dura mater temmelig tyk; flere smaa strengformige Adhærensers mellem Dura og de tynde Hinder midt paa begge Frontallapperne. De tynde Hinder var temmelig sterkt senet fortykkede over de øverste Partier af Gyri centr. ant. & post. Hinderne var meget blodfulde; de fjernedes, uden at Hjernesubstansen sønderreves. Gyri i det hele taget smaa og tynde, men temmelig talrige. Der var nogen Atheromasi i Arterierne paa Basis. Høire Ventrikel noget udvidet, især det bagerste Horn. Omtrent midt i Centralgangliet paa høire Side sees et $\frac{1}{2}$ cm. langt Cavum med et halvveis resorberet Koagel, Randene ujevne og bløde, brunfarvede. I Thal. opt. dext. en ikke langt fra bønnestor Cyste, hvis Vægge var noget ujevne og havde en svagt gulbrun Farve. Hjernens Vægt 1150 Gram. — Der fandtes desuden Atheromasi af Hjertets Kar og Cancer ventriculi.

Af *Cancer* døde en 68 Aar gammel Mand, der havde været behandlet her $\frac{3}{4}$ Aar under Diagnosen Paranoia. Ved *Sektionen* fandtes Pankreas omdannet til en fast Svulstmasse, der hang fast til Omgivelserne og sendte en Svulst ind i Tarmen, saa Galdegangens Aabning var lukket, og Galdeblære og Galdegange var sterkt udvidede.

Af *Paralysis generalis* døde en 57 Aar gammel Mand, der havde været behandlet her i 2 Aar. Hans Sygdom, en klassisk Paralyse, havde gaaet sin almindelige Gang, og han var kommet til Terminalstadiet: Talen var lallende, næsten uforstaaelig, han kunde neppe røre sig, laa tilsengs med Decubitus og havde vanskeligt for at svælge. — Ved *Obduktionen* er bl. a. anført: Kraniets Ben af normal Tykkelse. Ved Aabning af Kraniet flyder der ud en Del svagt blodtingeret Vædske, ligesom Rygmarvskanalen indeholder mere Vædske end normalt. Kraniets Indside har et rødbrunt svagt, let afskrabeligt Pigmentlag. Ved Hinderne kan intet abnormt paavises, ingen Fortykkelser eller Sammenvoksninger indbyrdes eller med Corticalis. Hjernen, hvis Størrelse er mindre end normalt, har et eiendommeligt Udseende, idet Gyri synes meget talrige, men meget tynde og med særdeles dybe Sulci imellem. Dette er mest udtalt for Frontallappens Vedkommende. Den graa Substans i Barken er tydelig smalere end sædvanligt, naar neppe nogetsteds en Tykkelse af 2 mm. Hist og her paa Hjernens Overflade et fint, let afskrabeligt Fibrinbelæg. Sideventriklerne er ikke saa lidet udvidede og indeholder en klar Vædske; Ependymet svagt granuleret. Kun antydningvis smaa atheromatøse Flekker i Karrene paa Basis. Hjernens Vægt 1100 Gram. — Der fandtes desuden Lungeødem og Emfysem samt kronisk Nefrit og Hydronefrose.

Den under Dødsarsagen *Peritonitis* opførte var en 35 Aar gammel Mand, der blev behandlet her en Uges Tid under Diagnosen Mania. Han var den hele Tid temmelig forvirret, snart munter, snart deprimeret; en enkelt Dag spiste han meget godt, men de øvrige Dage blev det saa lidet, at han to Gange maatte gives Mad med Sonde. — Af *Obduktions*protokollen hid sættes: Mellem Lungernes øverste Lapper, især bedækket af venstre, ligger en omtrent andeegstor Tumor, der har en deigagtig Konsistens og bestaar af en fibrøs Kapsel med et Indhold, der aldeles ligner almindeligt graat Kit, men ei er saa sammen-

hængende. I Kapselen flere pladeformige Kalkaffeiringer. — Begge Lungers bagerste Partier har en skidden graa til sort Farve, især i de nederste Partier. I nederste Lap paa venstre Side en nødstor Kaverne med tjafsede, urene Vægge; Omgivelserne morskne. Et lignende gangrænøst Parti paa høire Side. — Peritoneum er injiceret, med subperitoneale smaa Ekkymoser. Tarmene belagte med et skiddent, graahvidt, let afskrabeligt Belæg. I selve Bughulheden findes ikke saa lidet (ca. 1 Liter) skidden graalig, fækulent udseende, temmelig tyk Vædske, mest i det lille Bækken. Ca. 8 cm. fra Valv. Bauhini sees i Ileum et lidet Hul, ca. 2 mm. langt; det findes i Bunden af et omtrent bønne-stort Saar, der forøvrigt gaar til Serosa; Længdeaksen tværs paa Tarmens. Ovenfor og nedenfor et Par lignende, men mindre Ulcerationer. Paa den injicerede Tarmslimhinde sees hist og her smaa, henved knappenaalshoved-store lyse, lidt eleverede Punkter. Svulne Mesenterialglandler, der paa Gjennemsnit viser sig mørkerøde; ingen ostagtig Degeneration eller Tuberkler at opdage.

— Ved de øvrige Obduktioner blev der intet fundet af særlig Interesse.

Extrakt af Bergens By's Sindssygeasyls Kassaregnskab for Aaret 1894.

Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Bergen.

Indtægt:

		Kr.
1. Beholdning fra forrige Aar		11 334,14
2. Kurpenge:		
a. Private Patienter	9 495 Dage Kr. 16 677,15	
b. Forskjellige Kommuner	32 878 « « 45 453,05	
c. Bergens Fattigvæsen	39 153 « « 54 052,65	
	81 526 Dage Kr. 116 182,85	
3. Beklædningspenge:		
a. Private Patienter	Kr. 377,82	
b. Forskjellige Kommuner	« 5 540,70	
c. Bergens Fattigvæsen	« 6 667,93	
	« 12 586,45	
		128 769,30

	Kr.
4. Udbytte af Arbejdsvirksomheden	511,00
5. Overskud af Jordbruget	1 220,16
6. Diverse Indtægter	40,92
7. Tilsvar efter Antegnelser	62,80
	141 938,32

Udgift:

	Kr.
1. Lønninger	21 334,81
2. Bepisningen	37 934,30
3. Syges Adspredelse og Tobak	1 598,90
4. a. Bygningerne og Vandledningen	3 653,20
b. Bygningernes Assurance	897,40
5. a. Inventariet	2 516,93
b. Inventariets Assurance	121,00
6. Aalegræs og Halm	1 044,08
7. Belysning	3 022,06
8. Brændsel	4 070,06
9. Medicinske Fornødenheder	1 297,50
10. Bibliotheket	175,25
11. Kontorudgifter	378,19
12. Vask og Renholdelse	1 098,12
13. Beklædningen	4 375,30
14. Heste og Dagarbejde	750,00
15. Gjerdehold	343,53
16. Haven og Veiene	210,99
17. Refusion til Bykassen	5 000,00
18. Diverse Udgifter	1 540,49
19. Renter og Afdrag til Bykassen	29 063,46
20. Godtgjørelse efter Antegnelser	114,08
21. Uerholdelige Kurpenge	64,00
22. Frafaldte Kurpenge	565,51
	121 169,16
Beholdning:	
a. Viktualier, Brændsel m. m.	Kr. 4 894,14
b. Restancer af Kurpenge	« 2 789,46
c. Kassererens Ansvar	« 13 085,56
	20 769,16
	141 938,32

Jordbruget i Aaret 1894.

Indtægt:

	Kr.
Efter Forvalter Borgens Opgave:	
Solgt til Asylet for.....	7 359,83
Kjørsel for Asylet	500,00
Heste og Dagarbeide	750,00
Indtægt af Bryggen og det gamle Hus i Nyhaven.....	80,00
Solgt til Fremmede.....	1 969,10
	10 658,93

Udgift:

	Kr.
1. Lønninger og Kosthold til Tjenerne	2 702,25
2. a. Kraftfoder m. m..... Kr. 2 638,91	
b. For Affald	« 300,00
	2 938,91
3. Drænering og Gaardsforbedring	498,58
4. Besætningens Komplettering	2 100,39
5. Bygningernes Vedligeholdelse.....	188,32
6. Inventariet og dets Assurance	1 005,82
7. Forskjellige Udgifter	4,50
	9 438,77
Overskud (Indtægtspost 5 i Hovedregnskabet)	1 220,16
	10 658,93

Af Asyllæge Loofts Beretning for Rosenbergs Sindssygeasyl.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Rosenberg.

— — De i Aarets Løb Døde var:

1. S. H. G., 64 Aar gammel Pladsmand; indkom i Asylet den 5te Februar 1894, dement; var tidligere (1892) behandlet paa Newengaarden. Efter et apoplektiformt Anfald for en Del Aar siden var han blevet døv, afasisk og imbecil; han havde Vrangforestillinger, væsentlig i Form af egteskabelig Jalousi. Kort før Indkomsten paa Asylet var der begyndt Gangræn i venstre Ben, fra Knæet af og nedover. Paa Asylet maatte han stadig holde Sengen, var urolig og urenselig; der optraadte ogsaa Gangræn i højre Fod. Efter 3 Dages fuldstændig Bevidstløshed døde han den 5te Marts. Sektion blev af den da fungerende Læge ikke foretaget.
2. M. O. O. G., 51 Aar gammel Enke, indkom paa Asylet den 15de November 1891, overflyttet fra Kristiania Asyl; Dementia. Hun havde Syfilis 1864 og blev da syfiliseret af Prof. Boeck. 1887 behandlede hun for tertiær Lues paa Rigshospitalet og senere paa Byens Sygehus i Kristiania; herunder udviklede hendes Sindssygdom sig; væsentlig fremtrædende i denne var Vrangforestillinger om Straf og Lemlæstelse; en Dag sprang hun ud gennem et Vindu, og efter Faldet udviklede der sig en spastisk Spinalparalyse med udtalte Sensibilitetsforstyrrelser; hun var stadig urolig og høirøstet. Paa Rosenbergs Asyl laa hun stadig tilsengs, da Lamheden var blevet komplet; hun var urolig, prækende, tildels voldsom. Hun døde den 16de April 1894.

Sektionen viste:

Cavitas cranii: Nogen serøs subarachnoidal Imbibition; ingen makroskopiske Forandringer ved Cerebrum. — *Cavitas pectoris:* Atheromasi og Sklerose af Aorta og Hjertets Arterier. Tuberkelinfiltration i begge Lunger, Kaverner i højre Lunges øvre og i venstre Lunges nedre Lap. — *Cavitas abdominis:* Let Fedtdegeneration af begge Nyrrer. — I Spinalkanalen fandtes mere serøs Vædskeansamling end normalt.

3. E. A. K., 72 Aar gammel Bondepige, indkom den 9de Februar 1891; Dementia. Hun havde været sindssyg et Aars Tid før Indkomsten; hun var taus, sky, tildels tytende og uvorren. Hun blev sengeliggende den 7de April; tillod ingen Undersøgelse, klagede ikke over noget; havde stadig Diarrhoe. Hun døde den 21de Mai.

Sektionen viste:

Cavitas cranii: En hel Del Serum ansamlet i Kaviteten; Dura mater er overalt glat og glinsende; Pia er sukkulent og gjenemsat af et graa-farvet Ekssudat; Hjernevindingerne er noget atrofiske; forresten kan intet

makroskopisk abnormt paavises. — *Cavitas pectoris*: Hjertet af normal Størrelse; Muskulaturen normal; Aortaklapperne stive; ved Basis af den ene findes lige over Indmundingen af Art. coronaria en 25-Øre stor Forkalkning. Lungerne er begge adhærente til Brystvæggen. Høire Lunges nedre Lap er blodoverfyldt og infiltreret, venstre Lunge er liden og komprimeret. — *Cavitas abdominis*: Foruden Muskatlever kan intet andet abnormt paavises.

4. A. P. A., 70 Aar gammel ugift Fattiglem, indkom den 16de Januar 1893; Dementia. Hun overflyttedes til Asylet fra Bergens Sygehus, hvor hun var indlagt for Decubitus-Saar. Hun var yderst sløv, af munter Sindsstemning, syngende, talte stadig en hel Del forvirret Tul; maatte stadig holde Sengen. Hun døde den 30te Mai.

Sektionen viste:

Cavitas cranii: Hinderne glatte, Hjernesubstansen skjør, overalt makroskopisk normal; samtlige Ventrikler betydelig udvidede med seneagtig fortykkede Vægge, indeholdende ca. $\frac{1}{2}$ Liter farveløs Vædske, ved hvis Udtømmelse begge Hemisfærer falder betydelig sammen. — *Cavitas pectoris*: Intet at bemærke. — *Cavitas abdominis*: Leveren er temmelig stor, fast, Muskatlever. Nyrene: Substansen er normal med let afløselig Kapsel. I begge Pelves findes nogle Gram tykt Pus; Pelves er ikke udvidede, deres Slimhinde er seneagtig fortykket.

5. P. A., 37 Aar gammel Kjøbmandssøn, indkom den 4de Juni 1887; tidligere behandlet paa Gaustad Asyl; Dementia; svinsk, uvorren, ødelæggelseslysten, forresten snil og godslig. Den 30te Mai om Eftermiddagen fik han pludselig et Besvimelsesanfald; kom til sig selv igjen; men $\frac{1}{4}$ Time efter faldt han igjen om besvimet og døde straks efter.

Sektionen viste:

I Huden over Glabella er der en blaalig dekoloreret Flek; der er ingen Fraktur at paavise i Kraniebenene. — *Cavitas cranii*: Dura mater er adhærent til de tynde Hinder, kan saavidt løsnes uden at skade Hjernesubstansen. Der er store pacchioniske Granulationer; Hjernesubstansen selv er makroskopisk normal; der kan ingen Blødninger paavises; Ventriklerne er ikke udvidede. — *Cavitas pectoris*: I begge Lungetoppe er der aragtige Inddragninger; høire Lunge er i sin Helhed sammenvokset med Brystvæggen ved sterke Adhærensers. Svarende til de aragtige Inddragninger i Toppene sees Fortykkelser i Lungesubstansen med enkelte Tuberkler omkring; i høire Top findes en spanskødstor Kaverne. I Hjerteposen findes noget klart Serum; Hjertets Muskulatur er af normal Tykkelse og Udseende; Klapperne er sufficiente. Ved *Abdominalorganerne* er der intet at bemærke.

6. S. L. V., 48 Aar gammel Gaardmandssøn, indkom den 11te Marts 1892; Dementia. 21 Aar gammel fik han efter en Forkjølelsessygdom voldsomme Anfald af Raseri og negtede at tage Næring til sig; efterhvert blev han roligere, vilde ikke arbeide, var til sine Tider urenselig med sine

Afføringer; havde ingen Interesse for Udenverdenen; hans Fader holdt ham paa et mørkt Fjøsloft. Den første Tid paa Asylet laa han tilsengs og maatte makes; senere var han oppe, var taus og stille, urenselig, kunde neppe klæde og retlede sig selv. Den 27de Mai faldt han og stødte sig i Hovedet; lagdes tilsengs; han spiste, men Kræfterne aftog for hver Dag; han døde den 5te Juli.

Sektionen viste:

Cavitas cranii: Et koaguleret Blodekstravasat paa venstre Side mellem Dura mater og Squama ossis temporis; Hjernesubstansen er her indtrykket, men viser ingen Reaktionssymptomer; Hjernen selv, dens Kar og Hinder viser forresten intet at bemerke. — *Cavitas pectoris:* Hjertet viser intet abnormt. Høire Lunge er fast adhærent til Brystvæg og Mellemgulv; den er tæt gjennemsat med Tuberkelinfiltrater; i Toppen findes Kaverner. Venstre Lunge viser i Toppen og i nedre Lap enkelte skleroserede Tuberkelgrupper. — *Cavitas abdominis:* Begge Nyrer er fedtdegenerede; i høire Nyre findes en enkelt Cyste. Ved de øvrige Abdominalorganer intet at bemerke.

7. T. J., 28 Aar gammel Listepudser, indkom den 30te Januar 1890, overflyttet fra Kristiania Asyl. Dement, taus og stille, urenselig. Han begyndte udover Sommeren at miste Appetiten, fik Diarrhoe og hostede; han døde den 24de Juli.

Sektionen viste:

Cavitas cranii: Intet makroskopisk merkbart abnormt. — *Cavitas pectoris:* Høire Lunge er fast adhærent til Brystvæggen; den er tæt gjennemsat med Tuberkelmasser; i øvre Lap findes flere større og mindre Kaverner. Venstre Lunges øvre Lap er tæt infiltreret med Tuberkler; der findes 3 store og et Par smaa Kaverner; i nedre Lap findes spredte Tuberkelgrupper. Hjertet viser intet abnormt. — *Cavitas abdominis:* Ventrikel og Tarme viser intet abnormt; Leveren er stor og fedtdegenereret; begge Nyrer er fedtdegenererede; Milten er liden og fast.

8. J. A. K., 64 Aar gammel Arbejder, indkom den 1ste Mai 1891; han var tidligere behandlet paa Rotvold Asyl. Dement; havde Vrangforestillinger, var tilbøilig til Ildspasættelse, var uvorren. Han fik den 8de Juli et Besvimelsesanfald og lagdes tilsengs. Han hostede i de følgende Dage, havde høi Aftemperatur; ved fysikalsk Undersøgelse konstateredes høire-sidig Pleurit og dobbeltsidig Lungeaffektion. Han døde den 31te Juli.

Sektionen viste:

Cavitas cranii: Intet makroskopisk at bemerke. — *Cavitas pectoris:* Hjertet er omgivet af et tykt Fedtlag; Muskulaturen i høire Ventrikelvæg er meget tynd; Klapperne er sklerotiske og Aorta er atheromatøs degenereret. I høire Plevrahule er der en serøs Ansamling; Lungen selv er fortættet i nedre Lap; der sees Grupper af Tuberkler indimellem; i øvre Lap er der Tuberkelinfiltrater; i venstre Lungetop findes to hasselnødstore Tuberkelgrupper. — *Cavitas abdominis:* Intet at bemerke ved Mave

og Tarme. Leveren er stor og fedtdegenereret. Begge Nyrer er granulær-atrofierte med Cystedannelse og delvis Fedtdegeneration af Substansen.

9. O. K. R. O. H., 36 Aar gammel, Straffange, indkom den 9de Mai 1891, tidligere behandlet paa Gaustad Asyl; Melancholia; var sløv og urenselig, for det meste stille, men af og til urolig og paagaende. Han begyndte udover Sommeren 1894 at magre af, blev bleg, spiste lidet; kunde for Mathed neppe holde sig oppe og maatte tilsengs den 9de August; fysikalsk Undersøgelse viste dobbeltsidig Lungeaffektion; han var stuporøs, havde ulige store, reaktionsløse Pupiller, og der var Skjævhed i Ansigtet tilhøre. Han døde den 11te August.

Sektionen viste:

Cavitas cranii: Ved Ossa intet at bemerke. Dura mater adhærent til de tynde Hinder langs Sinus longitudinalis; de tynde Hinder er opake; der er serøs Vædskeansamling mellem dem, navnlig i Regionen af Lobus frontalis. Hjernens Kar viser intet abnormt; der er betydelig serøs Vædske ansamlet i Ventriklerne. Hjernesubstansen selv viser intet makroskopisk at bemerke.

Cavitas pectoris: Høire Lunge er adhærent til Brystvæggen; i dens øvre Lap findes sterk Tuberkelinfiltration samt et Par Kaverner; de to nedre Lapper viser spredt Tuberkelinfiltration. Venstre Lunge viser i Toppen Grupper af Tuberkler og 3 hasselnødstore Kaverner.

Cavitas abdominis: Milten er stor og blød. Nyrerne er fedtdegenererede; Corticalis er smal. De øvrige Organer viser intet at bemerke.

10. P. L. O. H., 21 Aar gammel, Fattiglem, indkom i Asylet den 12te August 1892. Han var uegtefødt Søn af en omflakkende usedelig Kvinde. I Barndommen viste han sig heftig og opfarende; efter Konfirmationsalderen begyndte han at blive doven, vrang, uvorren og urenselig; var deprimeret af Sindsstemning, af og til truende mod sig selv og andre. Paa Asylet havde han i Begyndelsen ofte Grædeture, skreg og bad om at faa Medicin, «da han var raadden i Maven og udbredte en frygtelig Stank». Senere blev han urolig, var meget paagaende og gjorde gjentagne Rømningsforsøg. Vaaren og Sommeren 1894 begyndte han at magre af, blev bleg og mat; hans Appetit var god. Fysikalsk Undersøgelse viste, at venstre Lunge bagtil og nedad var angræben. Han døde den 11te September.

Sektionen viste:

Tuberkelinfiltration og Kaverner i venstre Lunges nedre Lap; et kegleformigt, egstort Tuberkelinfiltrat i høire Lunges midtre Lap; tuberkuløse Bronkialglandler. Fedtdegeneration af begge Nyrer. Ved Hjernen og dens Hinder var der intet makroskopisk abnormt at bemerke.

11. O. P. N., 51 Aar gammel, forhenværende Underofficer, indkom den 1ste Juni 1880; var tidligere behandlet i Møllendals Asyl; Dementia. Han var sløv, havde Vrangforestillinger, Storhedsideer, var hallucineret, i Almin-

delighed snil og godslig, men af og til brutal. Han døde pludselig uden forudgaaende Sygdom den 17de Oktober.

Sektionen viste:

Cavitas cranii: Dura mater er fast adhærent til Ossa cranii; Pia mater er hist og her opak; Hjernesubstansen er yderst anæmisk, forresten makroskopisk normal. Hjernearterierne er sklerotiske.

Cavitas pectoris: Hjertet er betydelig forstørret; Muskulaturen er fedtdegenereret; omkring Aortaklapperne og opover hele Aorta er der sterkt udtalt Atheromasi; Koronar-arteriernes Aabning i Aorta er omtrent oblitereret. Lungerne viser i nedre Lappers perifere Lag enkelte smaa kitagtige Knuder, der paa Gjennemsnit er af gulhvid Farve og kitagtig Konsistens.

Cavitas abdominis: I Leverkapselen er der endel hvide, glinsende, seneagtige Fortykkelser; hist og her strækker de sig som Bindevævsfortykkelser ind i Leversubstansen; Leveren er af almindelig Størrelse, noget fast. Milten er stor, fast og haard. Begge Nyrer er store, faste; der findes talrige hvide, straaleformige Ar i Corticalis.

12. E. H. M., 38 Aar gammel, Tjenestepige, indkom i Asylet den 2den Mai 1891, tidligere 2 Gange behandlet paa Eg Asyl; Dementia. Taus, uvorren og urenselig, ofte urolig om Nætterne. I Løbet af Vaaren og Sommeren 1894 udviklede der sig en dobbeltsidig, sterkt udtalt Lungetuberkulose, der gjorde, at hun stadig maatte holde Sengen. Hun døde den 4de November.

Sektionen viste:

Tæt Tuberkelinfiltration med Kavernedannelse i begge Lunger. Forstørret og fedtdegenereret Lever; forresten intet at bemerke ved de indre Organer.

13. A. O. C., 34 Aar gammel, indkom den 2den Juni 1883; hun var tidligere behandlet paa Kristiania Asyl. Dementia; urolig, skjændende, tildels voldsom og urenselig. I Slutten af Oktober Maaned fik hun Diarrhoe og Hoste; havde stadig høi Feber; høire Lunge viste ved fysikalsk Undersøgelse Infiltrationstegn bagtil og nedad; de sidste Dage før Døden havde hun Ikterus og en enkelt Hæmoptyse. Hun døde den 6te December.

Sektionen viste:

Intet at bemerke ved Hjernen og dens Hinder. Hjertet er noget forstørret; Muskulaturen er gjennemsat med fibrøse Bindevævsdrag, der giver den en læderagtig Konsistens; Klapperne er normale. Høire Lunges midtre og nedre Lap er af kjødagtig Konsistens, lufttomme; der er ingen Tuberkler, ingen Fibrinproppe; kun lidt blodfarvet Slim lader sig udpresse. I venstre Lunges nedre Lap sidder et valnødstort friskt hæmorrhagisk Infarkt. Leveren er forstørret og ikterisk farvet. Begge Nyrer er fedtdegenererede. Mave, Tarme og Milt viser intet at bemerke.

14. A. A. S., 29 Aar gammel, indkom den 25de September 1894. Hun indkom i Asylet som lidende af medfødt Idioti med urolige Perioder

indimellem; her var hun dels urolig, ødelæggende og skrigende, dels stille og apathisk. Hun døde den 7de December efter at have ligget flere Dage i Stupor.

Sektionen viste:

Cavitas cranii: Kraniet lidet, særlig Frontaldelen; Hjernens Vægt: 1400 Gram; Gyri rigelig tilstede, men lidet udviklede. Forresten intet makroskopisk abnormt at bemærke.

Cavitas pectoris: I høire Lunges øvre og midtre Lap findes Tuberkel-infiltrater og Kaverner; i venstre Lungetop findes ligeledes Kaverner og indimellem disse Tuberkelgrupper.

Cavitas abdominis: Begge Nyre er granulæratrofierede. Forresten kan intet abnormt paavises ved Organerne.

I det forløbne Aar er der opført en ny Bygning paa «Fastings Minde», indeholdende Magasin for Patienternes Tøi, samt Snedkerverksted, Vedbod og et vel indrettet Obduktionsværelse.

Oversigt over Rosenbergs Asyls økonomiske Tilstand ved Udgangen af Aaret 1894.

Sommaire des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Rosenberg.

Den kontante Beholdning, udestaaende Restancer og Værdien af Viktualie-beholdningen udgjorde tilsammen ved Aarets Begyndelse Kr. 34 123,61, ved sammes Slutning Kr. 34 644,94.

Til Eiendommens Vedligeholdelse er i Aaret anvendt Kr. 2 890,98, til Inventariet Kr. 1 154,77.

Paa Asylets samlede Eiendomme, der antagelig har en samlet Værdi af mindst Kr. 200 000,00, hviler ingen anden Gjæld end Kr. 13 700,00 til Hypothek-banken.

Af Asyllæge Martens' Beretning for Møllendals Sindssygeasyl.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Møllendal.

— — 6 af Patienterne er afgaaet ved Døden.

Dette Antal kan synes noget stort, naar man tager Hensyn til Gjennemsnitsbelægget 64,5, og kunde maaske bringe Tanken hen paa mindre heldige hygieniske Forhold; men naar det oplyses, at 2 af disse led af Tuberculosis pulmonum, før de indlagdes i Asylet, at en Kvinde var imellem 70 og 80 Aar gammel og en Mand omtrent 70, at en anden lidende af Paralysis generalis i sidste Stadium ikke formaaede at holde sig ilive mere end 14 Dage efter Optagelsen, og at en Kvinde led af Ulcera ventriculi, saa bortfjernes enhver Tanke i denne Henseende.

Jeg skal kortelig omtale enhver enkelt af de døde.

1. R. G., 70 Aar gammel, sindssyg i 40 Aar, Patient i det herværende Asyl i nær 30 Aar. Han var en af de Slags Patienter, som engang optagen i et Asyl alene forlader det, naar han som død bringes bort. Han var selvfølgelig dement; hans Specialitet var at brøle saa høit og voldsomt, at det kunde høres lange Veie, naar man skulde have ham til at staa op, klæde, vaske sig, spise eller sætte sig, kort sagt, naar man skulde have ham til at gjøre noget, som Ordenen i Asylet paakrævede; og det var først efter flere Aars Forløb, at dette Brøl aftog saapas i Intensitet, at Gjenlyden deraf nogenlunde begrænsedes inden Indhegningerne. Ganske uden Paavirkning af den paabudte Husorden blev han dog ikke, idet han senere bragte det til at gaa tilbords, gaa tilsengs, mere under etslags sagte Knurren end under den tidligere høilydte Brølen. Hans legemlige Befindende var uforandret igjennem Aarene, og først da han nærmede sig 70-aarene, bemerkedes nogen Aftagen i Kræfterne samtidig med en ligesom mere velvillig, for Behandling modtagelig Tilstand. Uden egentlig at være syg og kun efter en Dags Sygeleie, under hvilket han laa stiv i etslags soporøs Tilstand, afgik han ved Døden.

Kraniet aabnedes; at bemerke var dets overordentlige Tykkelse og Haardhed, «som om Sagen filede paa Jern» (Obducentens Udtryk); forøvrigt fandtes ved Undersøgelsen af Hjernen foruden de almindelige Sammenvoksninger og Ekksudater intet at bemerke.

Dødsarsag: Marasmus senilis.

- 2 og 3. G. Ø. og P. L. Om de to Patienter, henholdsvis 36 og 56 Aar gamle, der led af Tuberkulose, og hos hvilke Sygdommen som anført var tilstede før Indlæggelsen i Asylet, og som begge led af Melancholia, skal jeg kun anføre, at der hos begge, hvad man paa Forhaand kunde vide, fandtes Kaverner i begge Lunger, og at de døde under almindelig Kollaps. Ved Undersøgelsen af Hjernen fandtes heller ikke

hos disse noget at bemærke, undtagen for den enes Vedkommende saa tykke og sterke Sammen voksninger mellem Hinderne, at Hjernesubstansen ikke kunde blottes uden Sønderrivning.

Dødsarsag: Tuberculosis pulmonum.

4. A. S., 37 Aar gammel Kone; gammel Demens. To Gange tidligere behandlet i Eg Asyl; som Grundform er opgivet Melancholia. Overført direkte fra Eg Asyl, begyndte hun kort Tid efter Optagelsen at lide af Hæmatemesis. Under en vekslende Tilstand, undertiden bedre, undertiden værre, stadig daarlig ernæret, henslæbtes hendes Tilstand i Løbet af 1^{1/2} Aar, indtil hun afgik ved Døden. Som diagnosticeret fandtes Ulcera med forhærdede Rande ved Overgangen til Pylorus. Cerebrum undersøgtes ikke.

Dødsarsag: Ulcera ventriculi.

5. G. M., en 75 Aar gammel Kone, lidende af Alderdomsimbecillitet, blev i 1890 indlagt i Asylet. Hun havde trods sin høie Alder været istand til at ernære sig selv, indtil der i Løbet af Vinteren indtraadte en for hendes livlige Natur usædvanlig deprimeret Sindsstemning. Aarsagen hertil tilskreves den Omstændighed, at en Datter, der i flere Aar havde haft en Beskjæftigelse, som bidrog til Familiens fælles Økonomi, ved en Forsømmelse fra hendes Side tabte denne, hvorved Familien berøvedes en for dens Underholdning nødvendig Indtægt. Fra den Tid begyndte hun at faa Ulyst til Arbeide og forsømte, hvad hun paatog sig, hvorved end yderligere Vanskeligheder opstod. Under Trykket af dette blev hun søvnløs, grublende, begyndte at udstøde høie Klageraab, og da der tillige indtraadte en mere eller mindre fremtrædende Uro, der undertiden gik over til Voldsomhed med høie Skrig, maatte hun indlægges i Asyl.

2 Aar før sin Død faldt hun ned ad nogle Trapper, hvorved der opstod en intrakapsulær Fraktur af venstre Collum femoris, der konsolideredes saa godt, at hun 8 Uger efter Faldet kunde begynde at gaa og senere ved Hjælp af en Stok bevæge sig med fuld Frihed som før.

Under en stedse tiltagende Alderdomsimbecillitet i Løbet af de 4 Aar, hun opholdt sig i Asylet, afgik hun ved Døden.

Dødsarsag: Marasmus senilis.

Familien forbød Sektion, men tillod Undersøgelse af Caput femoris, der udtaget viste sig saa smukt konsolideret, at det blev fremlagt i et Møde i Lægeforeningen og opbevaret.

6. P. F., 54 Aar gammel, tidligere behandlet paa Eg Asyl for Paralysis generalis; havde i sin Tid været en Storkarl, levet flot, begaaet forskjellige erotiske Ekscesser og lidt af Syfilis; efter at være udskreven af Asylet, tilbragte han en Tid hjemme, hvor hans sjælelige saavel som legemlige Tilstand forværredes saaledes, at han, da der i Eg Asyl ikke var Plads, forlangtes optagen i det herværende Asyl. Ved Optagelsen fandtes hans Tilstand haabløs, sløv, uden Tænkning, dyrisk og svinsk; Pemphigus exfolians næsten over hele Legemet, Ødem i Underextremiteterne, serøs

Ansamling i Perikardiet; dertil Næringsvægring. Paa denne Maade hen-
slæbtes de 14 Dage, dels oven Senge, dels liggende, indtil Døden gjorde
Ende paa hans sørgelige Tilstand.

Dødsarsag: Morbus Brighti.

Ved *Sektion* fandtes: Dura mater og Hinderne sammenvoksne; i Ven-
triklerne Serum; forøvrigt i den store eller lille Hjerne intet paaviseligt
abnormt. I begge Lungespidsse Ar og Kalkkonkrementer; gamle Ad-
hæreenser i Plevra; Ekssudat i Perikardiet. Begge Nyrrer opsvulmede og
glatte; Kapselen let aftagelig; Substansen fedtdegenereret.

Oversigt over Møllendals Asyls økonomiske Stilling.

Asylbygningerne er brandtakserede for	Kr.	40 000,00
Inventariet assureret for	«	10 000,00

Indtægt¹⁾.

23 577 Forpleiningsdage à Kr. 1,27 pr. Dag.....	Kr.	29 943,00
Erstatning for Beklædning (Kr 0,17 pr. Dag).....	«	3 821,00

Udgift.

Lønninger:

Bestyrer.....	Kr.	3 000,00	
Vikar	«	1 600,00	
Inspektør	«	1 500,00	
1 Overvogter, 3 Vogtere	«	850,00	
1 Overvogterske, 3 Vogtersker.....	«	450,00	
Præsten	«	100,00	
			« 7 500,00
Bespisningen.....	«	14 300,00	
(deri indbefattet den halve Udgift til Brændsel Kr. 660,00 samt Løn til Kjøkkenpersonalet.....	«	300,00)	

¹⁾ Det bemærkes, at hvor Beløbet overskrider 5 eller 10, henføres det til det nærmeste Tal.

Brændsel (anden Halvdel)	«	660,00
Belysningen	«	150,00
Inventarieanskaffelser	«	595,00
Renter af Kr. 40 000,00.	«	1 800,00
Skatter og Brandassurance paa Bygningerne	«	850,00
Assurance, Grundleie og Telefon	«	350,00
Hestehold og Kjøretøi	«	800,00
Aalegræs	«	250,00
Vask, Sæbe og Soda	«	265,00
Reparationer.	«	570,00
Tobak og Feining	«	280,00
Medicin anskaffet i Aarets Løb.	«	26,00
Diverse (Løn til Bud, Haven, Kontorrekvisita o. s. v.)		

Af Asyllæge Bødtkers Beretning for Trondhjems Hospitalstiftelses Sindssygeasyl.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Trondhjem.

— — Sundhedstilstanden inden Asylet har i dette Aar været mindre god, idet man gjennem Asylets Betjening fik en Import af Influenza, som, kan jeg gjerne sige, angreb samtlige Patienter i større og mindre Grad, dog uden at der indtraf noget Dødsfald blandt de mange, tildels meget gamle Individuer. Det var af ikke liden Interesse at være Vidne til det rolige Skjær, som lagde sig over Flerheden af Patienterne. Selv saadanne, der ellers oftere frembød maniakalske Excitationer, indtog rolig sin Plads tause og med hængende Hoved.

Det var i de første Dage af Januar, at en mandlig og kvindelig Vogter blev angrebet, og umiddelbart derefter paafulgte Smitteoverførelse til Patienterne. Intet nyt Tilfælde indtraf efter Udløbet af denne Maaned. Samlivet i et Asyl er jo af den Beskaffenhed, at Smitteoverførelsen maa gaa raskt for sig.

3 Personer (2 Mænd og 1 Kvinde) er afgaaede ved Døden.

1. Den ene af disse Mænd, P. A. H., 59 Aar gammel, havde havt Ophold i Asylet i 24 Aar og havde allerede længe befundet sig i en dement Tilstand. I Januar Maaned havde han gennemgaaet et Anfald af Influenza.

enza, hvorefter han syntes at være ganske restitueret, da han omkring Midten af Februar atter blev syg.

Under 15de Februar er anført i hans Journal: Han har i de sidste Dage lidt af Anorexi med Kvalme, Svindel og Tilbøilighed til Brækning. Fra venstre Øregang har der i 2 Maaneder vist sig lidt Otorrhoe.

Den 21de er anført: Befandt sig ganske vel under Visiten igaar, havde endog spist sin $\frac{1}{2}$ Kost; men ud paa Eftermiddagen fik han Brækninger og blev lidt lammet paa Tungen. Idag Morges bevidstløs, liggende i Sopor. Døde Kl. 12 $\frac{1}{4}$.

Ved *Sektionen*, foretaget den 22de, fandtes sterkt purulent Ekssudat saavel paa den store som lille Hjernes Overflade. Intet Gjennembrud af Pars petrosa lod sig paavise. Paa Hjertet saaes betydeligt Fedtbelæg. Forresten intet at bemerke.

2. Den anden afdøde Mand, 60 Aar gammel, led under tydelige Tegn paa Tumor cerebri.

Han døde af Exhaustio virium under stadig tiltagende paralytiske Symptomer, havde involontære Udtømmelser, maatte ernæres ved flydende Alimenter paa Grund af besværlig Synkning, fik tilsidst en stor Karbunkel paa Nates.

Sektion blev ikke foretaget paa Grund af Familiens Protest.

3. Den afdøde Kvinde, M. P. L., 74 Aar gammel, befandt sig i dement Tilstand og forpleiedes i Asylet for 4de Gang. Hun gjennemgik i Januar en Influenza, hvorefter hun blev betydelig afkræftet.

25de Februar begyndte hun at lide af Brækninger, der blev hyppigere og hyppigere. Dertil sluttede sig tiltagende Emaciation.

5te Marts: Paa høire Side af Cardia henimod Kostalranden følte en forøget Resistens. Først 8de Mai døde hun efter at være reduceret næsten til Skind og Ben.

Ved *Sektionen* fandtes Pylorus indtaget af en hønseegstor, fast, kankrøs Tumor, hvorved Passagen gennem samme til Duodenum var reduceret til et Minimum.

Med Hensyn til *Behandlingen* har jeg intet Nyt at tilføie.

Bromkalium er det eneste Middel, der nu gennem et længere Tidsrum har været anvendt mod Epilepsi. En Spiseske 3 Gange daglig af en 10 pCt. Opløsning formaar hos Kvinder tildels at holde Anfaldene borte. Reaktionen overfor Midlet er høist forskjellig, idet enkelte endogsaa ved en saa liden Dose efter kortere Tid faa Akneudbrud og Indigestionstilfælde, der gjør en Stansning nødvendig. Naar Anfaldene derpaa efter 10 à 14 Dage gjentager sig, repeteres Brugen af Midlet. Den største Dose, jeg har givet, har været 1 Spiseske af forannævnte Opløsning 5 Gange daglig. — Man træffer Patienter, der gennem Maaneder og halve Aar har benyttet de hyppige Doser uden paaviselig Skade. Bromkalium er et uvurderligt Middel at have til Raadighed, naar et Asyl huser flere Epileptikere. Skulde nemlig Kramperne og de deraf følgende maniakale

Anfald faa frit Løb, vilde Behandlingen af saadanne Patienter i et Asyl, der tæller mange, forvolde stor Uro og trykkende Besvær.

Under de kroniske, terminale Former af Sindssygdomme, der til enkelte Tider ledsages af forbigaaende Anfald af Ekscitation med sterk Uro og Søvnløshed, kan ogsaa Bromkalium yde god Nytte som et beroligende Middel. 1 Spiseske af en 10 pCt. Opløsning $\frac{1}{2}$ Time før Aftensmaaltidet og 1 do. ved Sengetid bringer ofte Ro for Natten.

Uagtet jeg forøvrigt har anstillet Forsøg med et Par af de nyere i Mode værende beroligende Midler, t. Eks. Sulfonal, har jeg konservativt holdt mig til de gamle, der gjennem en Række af Aar har bestaaet sin Prøve, nemlig Opium, Morfin og Kloral. Den subkutane Anvendelse af Morfin hos Patienter, der vægrede sig for at tage noget per os, har jeg i de senere Aar sat tilside af den Grund, at Sindssyge sjelden modtager en Injektion uden større eller mindre Modstand. Under saadanne Omstændigheder foretrækker jeg Applikation af Suppositorier i Rektum.

— — Jeg har Grund til at antage, at Hospitalsbestyrelsen med det første vil fatte en endelig Bestemmelse i Anledning af mit engang afgivne Forslag, der gik ud paa, at Asylets Driftsoverskud blev afsat som et eget Fond, som Bidrag til Istandbringelse i sin Tid af et større fælles Asyl for Byen og de interesserede Amter.

Jeg har tidligere gjort opmærksom paa, at jeg finder en saadan Ordning mere anbefalelsesværdig end en Reduktion af Forpleiningsudgifterne, der for Tiden udgjør for en Patient Kr. 400,00 pr. Aar, Beklædning iberegnet.

Opgave over Indtægter og Udgifter vedkommende Trondhjems Hospitalstiftelses Sindssygeasyl.

Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Trondhjem.

	Kr.
Indtægt:	
1. Betalingen for de i Aarets Løb forpleiede Patienter udgjør . .	36 026,67
2. Indkommet ved udført Arbeide, solgte Fabrikata og 11 Læs brugt Sengehalm	320,91
	36 347,58

		Kr.	Kr.
Udgift:			
1.	Lønninger til Forvalter og Betjening Kr. 4 003,91 Udgifter ved Bepisningen . . . . . « 12 504,59	16 508,50	
2.	Medicinudgifter: Medicin i 4de Kvartal 1893. . . . . Kr. 216,64 — i 1ste — 1894. . . . . « 278,48 — i 2det — — . . . . . « 157,38 Diverse . . . . . « 28,60	681,10	
3.	Begravelsesomkostninger	69,00	
4.	Lys og Brænde: 114 ¹ / ₂ Favn Ved med Kjørsel. . . . . Kr. 1 217,10 496 Hektl. Kul . . . . . « 649,90 Gas. . . . . « 421,65 Lysolie, Lampeglas og Væger. . . . . « 49,41	2 338,06	
5.	Anskaffelser, Reparationer og Arbejdspenge: Husreparationer . . . . . Kr. 1 193,86 Hus- og Klædevask . . . . . « 339,89 Inventarium og Beklædning . . . . . « 1 792,90 Sengehalm . . . . . « 162,35 Diverse. . . . . « 638,49	4 127,49	
6.	Skatter og Afgifter: Telefonafgift . . . . . Kr. 90,45 Brandskat . . . . . « 228,00 Vandafgift . . . . . « 71,40 Assurancepræmie . . . . . « 37,50	427,35	
7.	Avertissementsomkostninger	0,80	
8.	Lægens Løn	2 800,00	
9.	Diverse Udgifter: Reisepenge til hjemsendte Patienter Kr. 3,65 Pension til forhenværende Forvalter C. O. Steen til Dødsdagen 7de August 1894 . . . . . « 241,64	245,29	
10.	Godtgjørelse ifølge Antegnelser.	0,60	
	Større Indtægt end Udgift	27 198,19	
		9 149,39	
		<u>36 347,58</u>	<u>36 347,58</u>

Af Direktør Selmers Beretning for Rotvold Sindssygeasyl.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Rotvold.

Det samlede Antal Liggedage for Aaret udgjør 90 946 Dage. Det daglige Gjennemsnittsbetrag har herefter været 249,16 Syge. I det foregaaende Aar, 1893, var Gjennemsnittsbetraget 249,95 Syge, Liggedagene 91 231 og det samlede Antal behandlede Syge 391.

Disse Tal viser altsaa noget gunstigere Forhold for det omhandlede Aar (1894) end det nærmest foregaaende, idet Gjennemsnittsbetraget har været lidt mindre og Bevægelsen af Patienter noget større. Betraget har imidlertid fremdeles været større end ønskeligt, og det har kun kunnet holdes saa vidt nede ved at afvise en hel Del Syge, som burde være optaget, om Pladsen havde tilladt det. Det er mig bekendt, at flere af disse Syge har maattet transporteres lige til Bergen, hvor nogle har faaet Plads; men mange har vistnok maattet beholdes hjemme i Distrikterne og forpleies der. Af indløbne Andragender om Plads maatte 72 afslaaes af Mangel paa Plads og desuden flere vente kortere eller længere Tid.

Antallet af indkomne Syge i Aaret var noget større end i foregaaende Aar, nemlig 162 i 1894 mod 145 i 1893. Middeltal af aarlig indkomne Syge i de 5 nærmest foregaaende Aar 1889—1893 var 171,6. Det viser sig saaledes ogsaa iaar, at Antallet af de Syge, som aarlig kan indtages i Asylet, er i Nedgang, saaledes som jeg i Beretningen for forrige Aar gjorde opmærksom paa. Grunden er den, at Asylet mere og mere bliver belempret med en hel Del uheldbredelige Syge, som det først lidt efter lidt kan vente at blive af med. En stor Del af disse, der er saadanne, at de af forskellige Grunde ikke vil kunne forpleies privat, tilhører de 3 nordligste Amter. Først ved Overflyttelse til det nye Asyl ved Bodø kan der ventes nogen Lettelse i Betraget her.

Da en stor Del af disse uheldbredelige Syge er urolige og støier om Nætterne, saa de tiltrænger Celle eller Eneværelse, er det derfor en jevnlig Mangel paa passende Isolationsrum for Natten, især paa Kvindeafdelingen, hvor Betraget som Regel er mere støierende. Det vilde derfor være meget ønskeligt, i Lighed med hvad der søges opnaaet ved Eg Asyl, at faa en Udvidning af Celleafdelingen.

Da Opførelsen af det nye Asyl ved Bodø antagelig vil blive paaskyndet saa meget som mulig, og da ogsaa andre Planer er oppe for at skaffe Landet flere Asylpladse, finder jeg for Tiden ikke Grund til at fremkomme med noget Forslag for at afhjælpe Mangelen, uagtet den er følelig nok.

Den Landbrugskoloni, der skal føies til Asylet, og som nu er under Arbejde og vil blive at tage i fuld Brug med det første, vil skaffe noget bedre Plads for Mandsafdelingens Vedkommende, men vil dog ikke blive af nogen Betydning, forsaavidt der handles om urolige Syge, der tiltrænger Eneværelse for Natten.

Fordelingen af de *Indkomne* paa de forskjellige Aarstider har været temmelig uregelmæssig. Vistnok er det største Antal Syge indkommet i 2det Kvartal som sædvanlig; men derefter følger 4de Kvartal, som ellers pleier give det færreste Antal.

Vanskelighederne med at skaffe Plads for de anmeldte Syge og de hyp-pige Afslag paa Andragender om Optagelse er antagelig Aarsag i disse Uregelmæssigheder, idet de Forhold, der tidligere førte til en temmelig regelmæssig Fordeling af Indlæggelserne efter Aarstider, ikke har kunnet gjøre sig gjældende paa Grund af de nævnte Omstændigheder.

Af de *udgaaede* blev 17 udsatte til Forpleining i Malvik, efterat vedkommende Fattigvæseners Bestemmelse var indhentet. 2 af disse udsatte har dog senere maattet indtages i Asylet igjen som uskikkede til privat Forpleining.

Blandt dem, der udsattes i Malvik, var ogsaa en ung Kvinde, der var bleven besvangret under Opholdet i Asylet af en Person, hun tilfældigvis havde truffet udenfor Asylet. Da Sagen tidligere har været indberettet for det kongl. Departement, og det i Anledningen optagne Forhør har været indsendt, skal jeg kun anføre her, at den omhandlede Kvinde lider af periodisk Sindssygdом, hvorfor hun oftere har været indlagt i Asylet, og at hun er af Taterslægt og har ført et omvankende Liv. Hun var den paagjældende Tid taalelig frisk, saa hun arbejdede paa Kjøkkenet, og fik oftere Tilladelse til at færdes udenfor Asylet. Ved en enkelt saadan Anledning havde hun i Nærheden af Asylet truffet sammen med vedkommende Mandsperson. Da det ikke med Sikkerhed kunde antages, at denne forstod, at hun var sindssyg, eller at han havde Kjendskab til, at hun var Patient ved Asylet, blev der ikke reist Tiltale mod ham. Jeg skal videre oplyse, at omhandlede Kvinde, efter at være udsat i Malvik, senere har født, og at Barnet, der kom for tidlig til Verden, i 33te Uge, 227 Dage efter Konceptionen, var svagt og senere er død. —

Af de til Observation indlagte 7 Personer udgik 5 dette Aar efter afgiven Erklæring. En befandtes at lide af Paranoia hallucinatoria, en af Paranoia qværulans, en af Dementia, en af Epilepsi og en af akut Sindssygdом, Amentia, hvoraf han helbrededes under Asylopholdet.

Antallet af *døde* i Aaret, tilsammen 9, viser en mindre Mortalitet end almindelig i de senere Aar. Beregnet efter samtlige Behandlede i Aaret bliver Mortaliteten 1,01 pCt., medens den det foregaaende Aar (1893) beregnet paa samme Maade var 5,9 pCt. I de senere Aar har Mortaliteten varieret mellem 2,5 og lige op til 7,15 pCt., hvilket sidste Tal den naaede i 1890, da den største Dødelighed indtraf.

Om de Døde skal jeg oplyse:

To, 1 Mand og 1 Kvinde, er opført som døde af *Enterit*. Som det vil sees af Listen over interkurrente Sygdomme, er der ogsaa i dette Aar optraadt en Del Tilfælde af en Sygdomsform, som man har opført som Gastroenterit, idet den ytrer sig som Diarrhoe med Udtømmelse af slimet-blodige Masser, undertiden med Brækning og ledsaget af Feber. I de Tilfælde, der baade nu og tidligere er kommet til Obduktion, har man fundet Svulst og Injektion af

Slimhinden i Tyktarmen og undertiden ogsaa i nedre Del af Tyndtarmen; ofte er der ogsaa fundet Epithelialafstødninger med Dannelse af talrige, men smaa og overfladiske Ulcera.

Tilfældene af denne Sygdom er forekomne i to Repriser, i Begyndelsen af Aaret og i Slutningen. Ogsaa i tidligere Aar har Sygdommen optraadt paa den Maade som en periodisk Epidemi.

De fleste Tilfælde forløber vistnok let og ender efter nogle Dage i Helbredelse; men hos forhen svækkede og afkræftede Individuer, hvoraf der gjerne til enhver Tid findes flere i Asylet, kan den blive farlig nok, og enkelte Dødsfald indtræffer ikke saa sjelden.

I dette Aar døde som anført 2 deraf.

Den ene var en Mand, 56 Aar gammel, der var indlagt for agiteret Melankoli. Han var temmelig urolig med stadig Klynken, spiste og sov lidet og aftog sterkt i Huld og Kræfter. Han fik Diarrhoe 17de Januar og døde 1ste Februar 1894. Forløbet af Sygdommen var hos denne forsaa vidt uregelmæssig, som der ikke optraadte nogen Feber; men Udtømmelserne havde det for Sygdommen karakteristiske Udsende, og Obduktionen viste det sædvanlige Fund, Svulst og Injektion i Tyktarmens Slimhinde.

Det andet Tilfælde af samme Sygdom, der ogsaa indtraf i Januar Maaned, var hos en Kvinde, der indkom for Melankoli 3die August 1893. Hun var afvekslende agiteret og stuporøs; hendes Kræfter var sterkt medtagne, da hun 14de Januar fik Diarrhoe med Febrilia. Hun døde 26de Februar 1894, og Obduktionen viste det samme som i foregaaende Tilfælde.

Da man tror at have Erfaring for, at Enterit, der optræder med disse Symptomer, er af smitsom Natur, og at den paa den Maade kan udbrede sig blandt Belægget, foretoges der ved lignende Tilfælde altid Isolation og Desinfektion.

Jeg skal endvidere i Anledning af disse Sygdomstilfælde henvise til Indberetningen for 1893, hvor lignende Tilfælde findes omtalt. —

En Mand døde af Paralysis generalis. Forløbet var nogenlunde regulært og frembød ikke noget af særlig Interesse.

En Kvinde er opført som død af Marasmus. Hun var i høi Grad ængstelig og deprimeret og følte sig uværdig til alt, ogsaa til at spise, saa hun stadig maatte nødes til Spisning og tildels mades. Veiningerne viste, at hendes Legemsvægt stadig gik nedad, og uagtet hun var et meget høit og stort Menneske, gik hendes Vegt tilsidst ned til kg. 29,5.

Af *Tuberculosis* er opført 3 Dødsfald. Det var dog kun et af disse Tilfælde, der frembød den almindelige Form af Phthisis pulmonum. Af de 2 andre var det ene Tilfælde en *Tuberculosis vertebrarum*, der førte til Psoasabsces og Aabning paa Laaret, medens Lungerne forblev ganske fri, og det andet Tilfælde var en akut Miliærtuberkulose. Det var en 32 Aar gammel Kone, der først var indlagt i det katholske Hospital paa Hammerfest for en febril Sygdom, under hvilken der udbrød Anfald af Raseri. I Asylet var hun paa enkelte Remissioner nær urolig og ganske forvirret med ængsteligt Præg.

Temperaturen var de første Dage ubetydelig forhøiet, men tiltog senere og viste undertiden invers Type. Tilfældet havde for det første megen Lighed med et Delirium acutum, men Varigheden og Brystundersøgelsen ledede dog senere til rigtig Diagnose. — Hun døde ca. 2 Maaneder efter Indlæggelsen. Ved Obduktionen fandtes saa udbredte og mægtige Afsætninger af Tuberkler, som man sjelden finder det. Lunger, Lever og Milt var fuldstændig gjennemsaaede dermed; ogsaa i Nyrerne og Tarmkanalen fandtes talrige Tuberkler; paa Hjernens Overflade fandtes en temmelig udbredt Pachymeningit.

I 2 af Dødstilfældene er der ikke fundet nogen bestemt Lidelse, der har kunnet forklare Døden, men man har maattet opføre som Dødsarsag *Insania* eller *Kollaps*, gaaende ud fra, at Døden har været Følge af en almindelig Udømmelse af Kræfterne.

Det ene af disse Tilfælde var en 46 Aar gammel Mand, der indkom 6te September. Han frembød Billedet af en svær Amentia, idet han som oftest var fuldstændig forvirret og desorienteret. Der var derhos sterk Ekscitation, saa han paa enkelte korte Stunder nær var i en uafbrudt Uro, støiede og ødelagde. Han var desuden sterkt hallucineret, spiste uregelmæssig og sov lidet; han saa daarlig ud; men Temperaturforhøielse blev ikke bemærket.

Han forsøgte nogle Gange paa Vagtværrelset, men maatte snart flyttes i Celle igjen, da han støiede for meget. Her døde han om Natten den 23de December. Da han om Aftenen forud havde faaet $\frac{1}{2}$ mg. Hyoscin subkutan, kunde man tænke sig, at dette kunde have haft nogen Del i Udfaldet. Dertil maa det dog antages ikke at være synderlig Grund; baade var den anvendte Dosis særdeles liden, og desuden havde han et Par Gange tidligere faaet lignende Injektion uden anden Virkning end i det høieste et Par Timers Ro.

Efterat han havde faaet Injektionen om Aftenen, var Vogteren inde hos ham senere, og han vedblev da fremdeles at støie.

Obduktionen gav ingen nærmere Oplysning. Hjertet var godt kontraheret; ingen Ekkymoser i Perikardiet eller Plevra; Lungerne af normal Blodfylde og Udseende; intet ved Larynx.

Det andet Tilfælde, der ogsaa endte dødelig ved en hurtig Kollaps, var en 57 Aar gammel Kvinde, der indkom 12te April og døde 5 Dage efter. Hun frembød ogsaa Billedet af en Amentia; sterk Forvirring, Uro og Hallucinationer. Der kom nogen Temperaturforhøielse, og Kræfterne aftog hurtig. Ved Obduktionen fandtes Hjertet slapt og med nogen Atheromasi i Aortaklapperne. I Lungerne nogen Atelektase langs nedre Rand. Milten blød og mørk, men ikke stor, Vægt 112 Gram; forøvrigt intet at bemærke ved de øvrige Organer.

— — For Adspredelse og Opmuntring er der forholdt som tidligere. Der gjøres i det hele saa meget man kan, forat de Syge i de rolige Afdelinger, A og B, kan have det saa frit og hjemligt som muligt; thi Erfaring viser altid, at naar Bedring er skreden frem til et vist Punkt, er der intet, som mere bidrager til at fremskynde og befæste Helbredelsen, end dette.

Det statistiske Centralbureau har derhos bl. a. udgivet følgende Værker:
Statistique internationale: Navigation maritime. I, II, III, IV. Christiania 1876, 1881,
1887, 1892.

International Skibsfartsstatistik: Tabeller vedkommende Handelsflaaderne i Aarene
1850—1886. Kristiania 1887.

Statistisk Aarvog for Kongeriget Norge. Senest udkommet: Femtende Aargang, 1895.
Kristiania 1895. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)

Meddelelser fra Det statistiske Centralbureau. Senest udkommet: Trettende Bind, 1895.
Kristiania 1896. (*Journal du Bureau central de Statistique.*)

Øversigt over Kongeriget Norges civile, geistlige og judicielle Inddeling. Afsluttet
31 Januar 1893. Kristiania 1893.

Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1828—30 Juni 1889. Kristiania 1889.
Do. for Tidsrummet 1 Juli 1889—31 December 1891 og for Tidsrummet
1 Januar 1892—31 December 1894, trykte som Tillæg til Meddelelser fra Det
statistiske Centralbureau, Niende Bind og Tolvte Bind.

Angaaende andre statistiske Værker henvises til ovennævnte Fortegnelser.

Samtlige Værker er at erholde tilkjøbs hos H. Aschehoug & Co., Kristiania.

30 Mai 1896.

